

PWOVÈB YO

¹ Pwovèb Salomon yo, fis a David la, wa Israël la:

² pou konnen sajès avèk enstriksyon,

Pou dekovri pawòl [☆]bon konprann yo,

³ Pou [☆]resevwa enstriksyon nan jan pou aji ak sajès,

ladwati, jistis, menm jan pou tout moun;

⁴ Pou [☆]avèti san konprann yo e bay konesans ak pridans a jenn yo.

⁵ Yon nonm saj va tandem, va grandi nan konesans li

e yon [☆]nonm bon konprann va twouve konsèy ki saj,

⁶ Pou konprann yon pwovèb ak mo kache, pawòl a saj yo avèk [☆]devinèt yo.

⁷ [☆]Lakrent SENYÈ a se kòmansman sajès la; sila ki plen foli, meprize sajès ak lenstriksyon.

⁸ Tandem byen, fis mwen an, lenstriksyon papa ou, e [☆]pa abandone lesyon a manman ou yo;

⁹ Anverite, yo fè yon [☆]kouwòn byen bél sou tèt ou,

ak yon bél dekorasyon nan kou ou.

¹⁰ Fis mwen an, si pechè yo vin tante ou, [☆]pa dakò.

[☆] **1:1** I Wa 4:32 [☆] **1:2** Pwov 4:1 [☆] **1:3** Pwov 2:1 [☆] **1:4** Pwov 8:5-12 [☆] **1:5** Pwov 14:6 [☆] **1:6** Nonb 12:8 [☆] **1:7** Job 28:28
[☆] **1:8** Pwov 6:20 [☆] **1:9** Jen 41:42 [☆] **1:10** Jen 39:7-10

- 11 Si yo di: "Vini avèk nou, annou ✽kouche yon pyèj pou san,
 annou fè anbiskad pou inosan yo san koz;
 12 Annou ✽vale yo vivan tankou Sejou mò yo,
 menm an antye tankou sila k ap desann nan fòs yo.
 13 Nou va jwenn tout kalite byen presye,
 nou va ranpli lakay nou ak piyaj.
 14 Tire osò pa ou ansanm ak nou.
 Nou tout va gen yon sèl bous"—
 15 Fis mwen an, ✽pa mache nan chemen avèk yo.
 Anpeche pye ou antre sou wout yo,
 16 Paske ✽pye yo kouri jwenn mal,
 e yo fè vit pou yo vèse san.
 17 Anverite, se initil pou ouvri yon filè ak pen gaye
 devan nenpòt kalite zwazo;
 18 men yap kouche yon pyèj pou pwòp san pa yo.
 ✽ Yo fè anbiskad pou pwòp lavi pa yo.
 19 Se konsa tout chemen yo ye a pou
 tout moun ki ✽vin genyen pa mwayen vyolans.
 Se pwòp lavi yo kap vin rache.
 20 ✽Sajès rele fò nan lari.
 Li leve vwa li nan plas la.
 21 Nan tèt lari ki gen zen yo, li kriye fò.
 Nan antre pòtay lari yo,
 li fè moun tandem tout pawòl li yo:
 22 "Jiskilè, O moun san bon konprann yo,
 nou va renmen rete san konprann anyen?

^{✽ 1:11} Pwov 12:6 ^{✽ 1:12} Sòm 124:3 ^{✽ 1:15} Sòm 1:1 ^{✽ 1:16}
 Pwov 6:17-18 ^{✽ 1:18} Pwov 11:19 ^{✽ 1:19} Pwov 15:27 ^{✽ 1:20}
 Pwov 8:1-3

Pou mokè yo rejwi yo nan moke moun e
moun san konprann yo rayi konesans?

²³ Vire sou repwòch mwen an.

Gade byen, mwen ^{*}va vide lespri m sou nou.

Mwen va fè nou konnen pawòl mwen yo.

²⁴ Akoz mwen te rele nou e nou te refize;

mwen te ^{*}lonje men m, e pèsòn pa t okipe sa,

²⁵ men nou te neglige tout konsèy mwen yo,

e nou ^{*}pa t vle tandem repwòch mwen;

²⁶ konsa, mwen menm anplis, va ri sou malè nou
yo.

Mwen va moke nou lè ^{*}gran laperèz la rive,

²⁷ lè gran laperèz nou rive tankou tanpèt

e gwo dezas nou yo tankou ^{*}toubiyon,

lè gwo pwoblèm ak soufrans rive sou nou.

²⁸ Nan lè sa a, yo va rele m, men mwen p ap
reponn.

Yo va ^{*}chache mwen avèk dilijans, men yo p ap
twouve m,

²⁹ akoz yo te ^{*}rayi konesans

e pa t chwazi gen lakrent SENYÈ a.

³⁰ Yo te refize konsèy mwen.

Yo te rejte tout repwòch mwen yo.

³¹ Pou sa, yo va ^{*}manje fwi a pwòp chemen yo,
e vant yo va vin plen ak pwòp manèv yo.

³² Paske ^{*} chemen kwochi a moun
san konprann yo va touye yo.

Kè kontan a sila ki plen foli va detwi yo.

³³ Men sila ki koute mwen an
va viv ansekirite,

^{*} **1:23** És 32:15 ^{*} **1:24** És 65:2 ^{*} **1:25** Pwov 15:10 ^{*} **1:26**

Pwov 10:24 ^{*} **1:27** Pwov 10:25 ^{*} **1:28** Pwov 8:17 ^{*} **1:29**

Job 21:14 ^{*} **1:31** Job 4:8 ^{*} **1:32** Jr 2:19

e li va rete alèz san pè malè.”

2

- ¹ Fis mwen an, si ou resevwa pawòl mwen yo,
e [☆]gade kòmandman mwen yo nan kè ou,
- ² e [☆]fè zòrèy ou atantif a sajès;
e enkline zòrèy ou vè bon konprann,
- ³ wi, si ou leve vwa w pou sajès;
e leve vwa ou vè bon konprann;
- ⁴ si ou chache li kon ajan,
e fè rechèch dèyè li kon trezò [☆]ki kache;
- ⁵ nan lè sa a, ou va dekovouri [☆]lakrent SENYÈ a,
e dekovouri konesans Bondye a.
- ⁶ Paske, [☆]SENYÈ a bay sajès.
Nan bouch Li, soti konesans ak bon konprann.
- ⁷ Li mete sajès nan depo pou moun dwat la.
Li se [☆]boukliye pou sila ki mache ak entegrite yo,
- ⁸ Ka p veye chemen lajistis yo,
e [☆]pwoteje chemen a fidèl Li yo.
- ⁹ Konsa, ou va dekovouri [☆]ladwati ak jistis,
e menm egalite avèk tout bon chemen yo.
- ¹⁰ Paske, sajès va antre nan kè ou,
e [☆]konesans va fè ou alèz jis rive nan nanm ou.
- ¹¹ Bon konprann va [☆]pwoteje ou,
konesans va veye sou ou,
- ¹² pou [☆]pwoteje ou kont chemen mal la,
kont lòm ki pale bagay pèvès yo.
- ¹³ Kont sila ki [☆]kite chemen ladwati yo

[☆] **2:1** Pwov 3:1 [☆] **2:2** Pwov 22:17 [☆] **2:4** Job 3:21 [☆] **2:5**
 Pwov 1:7 [☆] **2:6** I Wa 3:12 [☆] **2:7** Sòm 84:11 [☆] **2:8** I Sam
 2:9 [☆] **2:9** Pwov 8:20 [☆] **2:10** Pwov 22:18 [☆] **2:11** Pwov 4:6
[☆] **2:12** Pwov 28:26 [☆] **2:13** Pwov 21:16

pou mache nan chemen fènwa yo;

¹⁴ ki [☆]pran plezi nan fè sa ki mal
e rejwi nan mechanste mal la.

¹⁵ Chemen a sila ki vin [☆]kwochi yo
e ki vin gaye kò yo nan tout sa yo fè.

¹⁶ Pou delivre ou soti nan men fanm etranje a,
soti nan men [☆]fanm adiltè ki flate ak pawòl li;

¹⁷ ki kite [☆]konpanyen jenès li a,
e ki blyie akò a Bondye li;

¹⁸ paske lakay li mennen a lanmò
e tras a pla pye li yo rive kote mò yo.

¹⁹ Pèsòn [☆]ki ale kote li menm, pa retounen ankò,
ni yo pa jwenn pa lavi.

²⁰ Akoz sa a, ou va [☆]mache nan chemen a sila ki
bon yo,
e swiv tras a moun ladwati yo.

²¹ Paske moun dwat yo va viv nan peyi a,
e [☆]sila ki san tò yo va rete ladann;

²² men mechan yo va koupe retire nèt de peyi a,
e moun trèt yo va [☆]dechouke de li.

3

¹ Fis mwen an, [☆]pa blyie enstriksyon mwen an,
men kite kè ou kenbe kòmandman Mwen yo;

² paske konsa, longè jou, ane lavi ak lapè yo
va vin ogmante sou ou.

³ Pa kite [☆]dousè ak verite kite ou.
Mare yo antoure kou ou.

Ekri yo sou tablo kè ou.

[☆] **2:14** Pwov 10:23 [☆] **2:15** Sòm 125:5 [☆] **2:16** Pwov 23:27

[☆] **2:17** Mat 2:14-15 [☆] **2:19** Ekl 7:26 [☆] **2:20** Eb 6:12 [☆] **2:21**

Pwov 28:10 [☆] **2:22** Det 28:63 [☆] **3:1** Sòm 119:61 [☆] **3:3** II

Sam 15:20

4 Konsa, ou va twouve favè avèk **◊**bon repitasyon
nan men Bondye a, ak moun.

5 **◊**Mete konfyans nan SENYÈ a ak tout kè ou;
pa apiye sou pwòp bon konprann pa w.

6 Nan tout chemen ou yo rekonèt Li;
konsa Li va **◊**fè pa ou yo vin dwat.

7 **◊**Pa vin saj nan pwòp zye pa ou;
krent SENYÈ a e vire kite mal.

8 Li va sèvi kon yon **◊**gerizon pou kò ou,
ak rafrechisman a zo ou.

9 Onore SENYÈ a ak sa ki soti nan bonte ou yo;
ak **◊**premye pati nan tout prodwi ou,

10 pou **◊**depo ou yo kab vin plen ak abondans,
e pou sitèn ou yo plen ak diven tounèf.

11 **◊**Fis mwen an, pa rejte disiplin SENYÈ a,
ni rayi repwòch Li,

12 Paske **◊**sila ke SENYÈ a renmen an, Li korije li,
jis tankou yon papa konn korije
fis nan sila li pran plezi a.

13 **◊**A la beni nom ki twouve sajès,
e nonm ki vin genyen bon konprann nan beni!

14 Paske **◊**avantaj li pi bon ke avantaj ajan,
e pwofî li pi bon ke lò fen.

15 Li **◊**pi presye pase bijou;
e okenn lòt bagay ke ou ta dezire pa kab konpare
avèk li.

16 Lavi ki long va trouve nan men dwat li.

◊ 3:4 Sòm 111:10 **◊ 3:5** Sòm 37:3-5 **◊ 3:6** És 45:13 **◊ 3:7**

Wo 12:16 **◊ 3:8** Pwov 4:22 **◊ 3:9** Egz 23:19 **◊ 3:10** Det

28:8 **◊ 3:11** Job 5:17 **◊ 3:12** Rev 3:19 **◊ 3:13** Pwov 8:32-34

◊ 3:14 Job 28:15-19 **◊ 3:15** Job 28:18

Nan men goch li se **☆richès ak lonè.**

17 **☆Chemen li yo byen dous,**
e tout pa li yo se lapè.

18 Li se yon **☆pyebwa lavi a sila ki pran l yo,**
e byen kontan se tout sila ki kenbe l fèm yo.

19 SENYÈ a **☆ak sajès te fonde latè a;**
ak bon konprann Li te etabli syèl yo.

20 Ak konesans Li, **☆fon yo te vin ouvri,**
e syèl yo te vin degoute lawouze.

21 Fis mwen an, pa kite yo vin disparèt devan zye
ou;

kenbe bon sajès ak bon konprann.

22 Konsa yo va **☆lavi pou nanm ou**
ak dekorasyon pou kou ou.

23 Konsa, ou va mache nan chemen ou ak sekirite,
e pye ou p ap **☆chape.**

24 Lè ou **☆kouche ou p ap pè;**
kouche ou ak dòmi ou va byen dous.

25 Pa pè gwo laperèz ki parèt sibitman,
ni atak a mechan an lè l vini.

26 Paske Bondye va konfyans ou,
e va **☆veye pye ou pou l pa pran nan pyèj.**

27 **☆Pa refize fè byen a sila ki merite l yo,**
si se nan kapasite ou pou fè l.

28 Pa di vwazen ou: “Ale e retounen pita”,
oswa “Demen, m ap bay ou”, lè l déjà nan men
W.

29 **☆Pa kalkile mal kont vwazen ou**

☆ 3:16 Pwov 8:18 **☆ 3:17** Mat 11:29 **☆ 3:18** Jen 2:9 **☆ 3:19**
Sòm 104:24 **☆ 3:20** Jen 7:11 **☆ 3:22** Det 32:47 **☆ 3:23** Sòm
91:12 **☆ 3:24** Job 11:9 **☆ 3:26** I Sam 2:9 **☆ 3:27** Wo 13:7
☆ 3:29 Pwov 6:14

pandan l ap viv an sekirite akote ou.

³⁰ Pa fè kont ak yon nomm san koz,
depi li pa konn fè ou tò.

³¹ [◊]Pinga ou gen anvi a yon nomm vyolan,
ni pa chwazi chemen li yo.

³² Moun pèvès se yon abominasyon a SENYÈ a;
men SENYÈ a [◊]vin toupre a sila yo ki dwat yo.

³³ Malediksyon SENYÈ a sou kay mechan yo,
men Li [◊]beni abitasyon a moun dwat yo.

³⁴ [◊]Li moke moun k ap moke,
men Li bay gras a sila ki aflije yo.

³⁵ [◊]Saj yo va resevwa gran respe kon eritaj,
men moun plen foli yo va dezonere.

4

¹ Tande, O fis yo, [◊]enstriksyon a yon papa,
e fè atansyon pou ou kab reyisi jwenn bon
konprann,

² Paske mwen bay ou bon konsèy;
[◊]pa abandone enstriksyon mwen.

³ Lè m te yon jenn timoun ak papa m,
byen jenn e [◊]sèl fis devan zye a manman m,

⁴ Alò, li te [◊]enstwi mwen e te di mwen:
“Kite kè ou kenbe fèm a pawòl mwen;
kenbe lòd mwen yo pou ou viv.

⁵ Vin ranmase sajès!

[◊]Ranmase bon konprann!

Pa bliye, ni pa vire kite pawòl a bouch mwen yo.

⁶ Pa abandone li e li va pwoteje ou;

[◊] **3:31** Sòm 37:1 [◊] **3:32** Job 29:4 [◊] **3:33** Job 8:6 [◊] **3:34**

Jc 4:6 [◊] **3:35** Dan 12:3 [◊] **4:1** Sòm 34:11 [◊] **4:2** Sòm 89:30

[◊] **4:3** Za 12:10 [◊] **4:4** Ef 6:4 [◊] **4:5** Pwov 16:16

[◊]renmen li e li va veye sou ou.

⁷ Men sa ki kòmansman sajès la:

[◊]Ranmase sajès!

Epi avèk sa ou rasanble a,
chache bon konprann.

⁸ [◊]Mete valè li wo e li va fè ou leve;
li va bay ou onè si ou anbrase l.

⁹ Li va poze [◊]sou tèt ou yon kouwòn lagras;
li va prezante ou avèk yon kouwòn byen bèl.”

¹⁰ Tande, fis mwen an, [◊]vin dakò ak pawòl mwen
yo,

e lane lavi ou yo va vin byen long.

¹¹ Mwen te [◊]dirije ou nan chemen sajès la;
mwen te kondwi ou nan pa ladwati yo.

¹² Lè ou mache, pa ou yo p ap jennen;
epi si ou kouri, [◊]ou p ap glise tonbe.

¹³ [◊]Pran enstriksyon; pa lage menm.

Pwoteje li paske li se lavi ou.

¹⁴ [◊]Pa antre nan chemen mechan yo,
e pa avanse nan vwa malfektè yo.

¹⁵ Evite li, pa pase kote li;
vire kite li e ale byen lwen.

¹⁶ Paske, yo p ap kab dòmi si yo pa fè mal;
epi dòmi vin vòlè soti nan zye yo
si yo pa fè lòt glise tonbe.

¹⁷ Paske yo [◊]manje pen a malveyan yo
e bwè diven vyolans.

[◊] **4:6** II Tim 2:10 [◊] **4:7** Pwov 23:23 [◊] **4:8** I Sam 2:30 [◊] **4:9**

Pwov 1:9 [◊] **4:10** Pwov 2:1 [◊] **4:11** I Sam 12:23 [◊] **4:12** Sòm
91:11 [◊] **4:13** Pwov 3:18 [◊] **4:14** Sòm 1:1 [◊] **4:17** Pwov 13:2

18 Men pa a moun dwat yo se tankou limyè granmmaten
 ki [✳] briye pi fò e pi fò jiskaske li vin fè jou nèt.
 19 [✳]Chemen mechan yo tankou tenèb;
 yo pa konnen sou kisa pou yo tonbe.

20 Fis mwen an, [✳]prete atansyon a pawòl mwen yo;
 panche zòrèy ou vè diskou mwen yo.
 21 Pa kite yo vin disparèt devan zye ou;
[✳]kenbe yo nan fon kè ou.
 22 Paske yo se [✳]lavi a sila ki jwenn yo,
 ak lasante a tout kò yo.
 23 Veye sou kè ou ak tout dilijs;
 paske [✳]de li, sous lavi yo koule.
 24 Mete lwen de ou yon bouch manti
 e [✳]mete tout pawòl foub byen lwen ou.
 25 Kite zye ou gade tou dwat devan
 e kite vizyon ou konsantre devan nèt.
 26 [✳]Veye wout pye ou konn pran
 e tout chemen ou yo va byen etabli.
 27 [✳]Pa vire ni adwat ni agoch;
 fè pye ou vire kite mal.

5

1 Fis mwen an, fè atansyon a sajès mwen,
[✳]apiye zòrèy ou vè bon konprann mwen;
 2 pou ou kab kenbe sajès
 e pou [✳]lèv ou ka konsève konesans.

[✳] **4:18** Dan 12:3 [✳] **4:19** Job 18:5-6 [✳] **4:20** Pwov 5:1 [✳] **4:21**
 Pwov 7:1-2 [✳] **4:22** Pwov 3:22 [✳] **4:23** Mat 12:34 [✳] **4:24** Pwov
 19:1 [✳] **4:26** Pwov 5:21 [✳] **4:27** Det 5:32 [✳] **5:1** Pwov 22:17
[✳] **5:2** Mal 2:7

³ Paske lèv a fanm adiltè a degoute siwo,
e pale li [☆]pi dous pase lwil;

⁴ men a lafen, li vin anmè pase kou fyèl,
epi file kon yon nepe ki koupe de bò.

⁵ Pye li yo [☆]desann vè lanmò
e pa li yo kenbe fèm nan chemen Sejou mò yo.

⁶ Li pa reflechi sou pa lavi a;
vwa li yo pa stab; [☆]li pa rekonèt bagay sa a.

⁷ Alò, fis mwen yo, koute mwen,
e [☆]pa blyie pawòl a bouch mwen yo.

⁸ Kenbe wout ou byen lwen li, e
pa pwoche toupre [☆]pòt lakay li.

⁹ Oswa ou va bay fòs ou a lòt yo
ak ane ou yo a mechan an.

¹⁰ Konsa, etranje yo va ranpli ak fòs ou,
e byen yo ke ou te ranmase ak swè ou,
va rive lakay a yon etranje.

¹¹ Epi ou va plenyen nan gòj
lè dènye moman lavi ou rive,
lè chè ou ak kò ou fin manje nèt.

¹² Ou va di: “Ki jan mwen te [☆]rayi enstriksyon!
Ak “Ki jan kè m te rayi repwòch!

¹³ Mwen pa t koute vwa a sa yo kap enstwi m yo,
ni mwen pa t panche zòrèy mwen vè [☆]mèt mwen
yo.

¹⁴ Mwen te prèt pou fini nèt nan mitan asanble
a ak kongregasyon an.”

[☆] **5:3** Sòm 55:21 [☆] **5:5** Pwov 7:27 [☆] **5:6** Pwov 30:20 [☆] **5:7**

Sòm 119:102 [☆] **5:8** Pwov 9:14 [☆] **5:12** Pwov 1:7-29 [☆] **5:13**

Pwov 1:8

- 15** Bwè dlo nan pwòp sitèn pa ou e dlo fre nan pwi pa ou.
- 16** Èske ***sous** ou yo dwe dispèse nan peyi etranje, kòn vwa dlo k ap kouri nan lari yo?
- 17** Kite yo pou ou sèl, e pa pou etranje yo avèk ou yo.
- 18** Kite fontèn dlo ou a rete beni, e rejwi ou nan madanm a jenès ou a.
- 19** Tankou yon sèf amourez ak yon bich elegan, kite tete li yo satisfè ou tout tan.
Rete debòde nèt ak lanmou li.
- 20** Paske poukisa fis mwen an, ou ta dwe renmen ak yon fanm adiltè, e anbrase lestonmak a yon ***etranje**?
- 21** Paske chemen a yon nonm se devan zye a SENYÈ a,
e Li ***veye** tout pa li yo.
- 22** ***Pwòp** inikite a mechan an va kaptire li.
Li va kole nan kòd a pwòp peche pa li.
- 23** Li va ***mourি** akoz mank enstriksyon, e nan grandè foli li, li va vin egare.

6

- 1** Fis mwen an, si ou devni ***garanti** dét pou vwazen ou,
ou te fè pwomès pou yon lòt ki pa pa w.
- 2** Ou te tonbe nan pèlen akoz pawòl a bouch ou,
ou te kenbe menm, akoz pawòl bouch ou yo.
- 3** Alò fè sa, fis mwen an, pou delivre tèt ou.
Akoz ou te vin antre nan men a vwazen ou an,
ale desann pou jennen vwazen ou an.

*** 5:16** Pwov 5:18 *** 5:20** Pwov 2:16 *** 5:21** Pwov 4:26 *** 5:22**
Nonb 32:23 *** 5:23** Job 4:21 *** 6:1** Pwov 11:15

4 Pa kite **◊dòmi** tonbe nan zye ou,
ni somèy rive sou **pòpyè** zye ou.

5 Chape tèt ou kon yon antilòp nan men a chasè,
oswa **◊zwazo** a nan pelen moun lachas la.

6 Ale kote **◊foumi**, o parese.

Veye abitid li yo e vin saj!

7 Li menm, **◊** san pa gen chèf, ni ofisyé, ni mèt,

8 kon prepare manje li **◊nan** gran sezón an
e ranmase pwovizyon li nan rekòlt la.

9 Pou konbyen de tan ou va kouche konsa O
parese?

Se kilè ou va leve soti nan dòmi?

10 **◊Yon** ti dòmi, yon ti somèy,

yon ti pliye men ou yo pou repoze;

11 **◊mizè** ou va vin parèt sou ou tankou yon
vagabon,

e nesesite ou tankou yon nonm k ap pote zam.

12 Yon sanzave, yon moun mechan
se sila ki mache ak yon **◊bouch** pèvès,

13 ki **◊bat** zye li, ki fè siy ak pye li,

ki pwente ak dwèt li;

14 ki avèk pèvèsite nan kè l

fè tout tan sa ki mal,

ki **◊gaye** konfli.

15 Pou sa, **◊malè** li va parèt sibitman;

nan yon enstan li va kase nèt;

e li p ap gen gerizon ditou.

◊ 6:4 Sòm 132:4 **◊ 6:5** Sòm 91:3 **◊ 6:6** Pwov 30:24-25 **◊ 6:7**

Pwov 30:27 **◊ 6:8** Pwov 10:5 **◊ 6:10** Pwov 24:33 **◊ 6:11** Pwov

24:34 **◊ 6:12** Pwov 4:24 **◊ 6:13** Job 15:12 **◊ 6:14** Pwov 6:19

◊ 6:15 Pwov 24:22

16 Gen sis bagay ke SENYÈ a rayi;
 wi sèt menm ki abdominab devan l:
 17 Zye ògeye, [◊]yon lang k ap bay manti,
 avèk men ki vèse san inosan,
 18 Yon kè ki divize plan mechan yo,
[◊]pye ki kouri vit pou jwenn mal,
 19 Yon [◊]fo temwen ki bay manti,
 ak yon moun ki gaye konfli pamí frè yo.

 20 [◊]Fis mwen an, swiv lòd a papa ou
 e pa abandone enstriksyon manman ou.
 21 [◊]Mare yo tout tan sou kè ou;
 mare yo nan kou ou.
 22 Lè ou [◊]mache toupatou, yo va gide ou.
 Lè ou dòmi, yo va veye sou ou.
 Epi lè ou leve, yo va pale avèk ou.
 23 Paske [◊]kòmandman an se yon lanp,
 e enstriksyon li se limyè.
 Konsa, repwòch ki disipline a se chemen lavi a
 24 pou [◊]anpeche ou rive nan fanm movèz vi a,
 a lang glise de fanm adiltè a.
 25 [◊]Pa dezire bote li nan kè ou,
 ni kite li kapte ou avèk popyè zye li.
 26 Paske akoz yon pwostitiye,
 yon gason redwi a yon mòso pen.
 Yon fanm adiltè fè lachase lavi presye.
 27 Èske yon nonm kab mete dife poze antre janm
 li yo
 pou rad li pa brile?

[◊] **6:17** Sòm 31:18 [◊] **6:18** Pwov 1:16 [◊] **6:19** Sòm 27:1 [◊] **6:20**
 Ef 6:1 [◊] **6:21** Pwov 3:3 [◊] **6:22** Pwov 3:23 [◊] **6:23** Sòm 19:8
[◊] **6:24** Pwov 5:3 [◊] **6:25** Mat 5:28

- 28 Oswa èske yon nonm kab mache sou chabon
limen,
san ke pye l pa brile?
- 29 Se konsa li ye ak yon nonm ki
✳antre nan madanm vwazen li.
Nenpòt moun ki manyen l p ap sòti san pinisyon.
- 30 Pèsòn pa meprize yon vòlè
kap vòlè pou l kab ✳satisfè grangou.
- 31 Men si pa aza, li jwenn li, la oblige
✳repeye li sèt fwa.
Lap oblige bay tout sa li posede lakay li.
- 32 Sila ki fè adiltè ak yon fanm manke sajès;
nonm nan ki fè sa a, ✳ detwi pwòp nam li.
- 33 L ap twouve blesi ak gwo wont,
e repwòch li p ap efase menm.
- 34 Paske ✳jalouzi fè laraj nan yon nonm;
li p ap fè gras nan jou vanjans lan.
- 35 Li p ap dakò dedonmaje ak ranson,
ni li p ap satisfè malgre ou fè li anpil kado.

7

- 1 Fis mwen an, ✳kenbe pawòl mwen yo
e kache kòmandman mwen yo anndan ou.
- 2 Kenbe kòmandman mwen yo pou viv,
ak enstriksyon mwen yo
✳kon de grenn zye nan tèt ou.
- 3 Mare yo sou dwèt ou;
✳ekri yo sou tablo a kè ou.
- 4 Di a sajès: “Se ou ki sè mwen,”
e rele sajès pi bon zanmi ou,

✳ 6:29 Éz 18:6 ✳ 6:30 Job 38:39 ✳ 6:31 Egz 22:1-4 ✳ 6:32
Pwov 7:22-23 ✳ 6:34 Pwov 27:4 ✳ 7:1 Pwov 2:1 ✳ 7:2 Det
32:10 ✳ 7:3 Pwov 3:3

5 Pou li kab anpeche ou ale
jwenn ak yon fanm adiltè;
yon fanm etranje a ki fè flate ak pawòl li.

6 Paske bo fenèt lakay mwen,
mwen te gade [☆]nan fant fenèt mwen an.

7 Konsa, mwen te wè pamí moun [☆]sòt yo,
e te rekonèt pamí jenn yo,
yon jennom ki te manke bon sans;

8 ki t ap pase nan lari a toupre
kwen kay fanm nan.

Konsa, li pran chemen pou rive [☆]lakay li,

9 nan soleý kouche a, nan aswè,
nan mitan lannwit ak nan fènwa.

10 Epi gade, yon fanm vin pwoche li

[☆]abiye kon pwostitiye ak riz nan kè l.

11 Li parèt plen kouraj nan rebelyon li.

[☆]Pye li pa rete lakay li.

12 Koulye a nan lari yo, koulye a nan plas yo,
lap [☆]kache tan nan tout kwen.

13 Konsa, li sezi li, bo li;
e ak [☆]figi byen ranje, li di li:

14 "Mwen te prêt pou ale fè ofrann lapè yo.

Se jodi a, mwen [☆]fin peye ve mwen yo.

15 Konsa, mwen te vin rankontre ou,
pou jwenn prezans ou;
e konsa, mwen te twouve ou.

16 Mwen byen ranje kabann mwen ak kouvèti;
avèk bél [☆]dra Égypte yo.

17 Mwen te flite kabann nan ak pafen

[☆] **7:6** Pwov 6:32 [☆] **7:7** Pwov 1:22 [☆] **7:8** Pwov 7:27 [☆] **7:10**

Jen 38:14-15 [☆] **7:11** I Tim 5:13 [☆] **7:12** Pwov 23:28 [☆] **7:13**

Pwov 21:29 [☆] **7:14** Lev 7:16 [☆] **7:16** És 19:9

flè jasmen, lwil womaren ak [☆]kanèl.

¹⁸ Vini, annou bwè ladann
e fè lanmou jis rive nan maten.

Annou fè kè nou kontan ak doudous nou yo.

¹⁹ Paske mari m pa lakay la;
li ale nan yon gran vwayaj.

²⁰ Li te pran yon sak lajan avè l.

Jis rive nan plèn lin, l ap retounen lakay.”

²¹ Ak anpil ankourajman, li atire li;
avèk [☆]lèv a flatè, li sedwi li.

²² Sibitman, li swiv li tankou
yon bèf k ap monte labatwa,
tankou moun sòt

kab mache rive nan ne koulan an.

²³ Jiskaske yon flèch frennen li nan fwa l;
tankou yon [☆]zwazo k ap fè vit pou rive nan
pèlen.

Se konsa, li pa konnen ke sa va koute lavi li.

²⁴ Alò, pou sa, fis yo, [☆]koute mwen
e okipe pawòl a bouch mwen yo.

²⁵ Pa kite kè ou [☆]vire akote nan chemen li yo!
Pa vin antre egare nan wout li yo!

²⁶ Paske, anpil se viktim ke li déjà jete anba yo;
e [☆]anpil se sila ki te mouri akoz li.

²⁷ [☆]Lakay li nan wout Sejou mò yo,
k ap desann nan chanm lanmò yo.

8

¹ Èske [☆]sajès pa rele?

[☆] **7:17** Egz 30:23 [☆] **7:21** Pwov 5:3 [☆] **7:23** Ekl 9:12 [☆] **7:24**
Pwov 5:7 [☆] **7:25** Pwov 5:8 [☆] **7:26** Pwov 9:18 [☆] **7:27** Pwov
2:18 [☆] **8:1** Pwov 1:20-21

Èske bon konprann pa leve vwa li?

² Anlè [☆]wotè akote chemen yo, akote kafou wout yo;

la li pran pozisyon li.

³ Akote [☆]pòtay yo, nan ouvèti vil la,
nan antre pòtay yo, li kriye fò:

⁴ Vè nou menm, O mesye yo, mwen rele!
Konsa, vwa m se pou fis a lòm yo.

⁵ O moun ensanse yo, vin aprann pridans!

[☆]Moun fou yo, vin konprann sajès!

⁶ Koute mwen, paske mwen va pale gwo bagay.
Lè lèv mwen louvri, [☆]y ap devwale bagay ki kòrèk.

⁷ Paske [☆]bouch mwen va eksprime verite;
epi mechanste vin abominab a lèv mwen.

⁸ Tout pawòl a bouch mwen yo dwat;
nanpwen anyen [☆]kwochi oswa pèvès ladann yo.

⁹ Yo byen dwat pou sila ki konprann nan,
e kòrèk pou sila ki [☆]jwenn konesans lan.

¹⁰ Pran [☆]konsèy mwen olye ajan,
e konesans olye pi chwa nan lò pi.

¹¹ Paske, sajès [☆]pi bon ke bijou;
epi tout pi bèl bagay yo p ap kab konpare avè l.

¹² Mwen se sajès. Mwen rete avèk bon konprann.

Konsa, mwen fè jwenn [☆]konesans ak bon sans.

¹³ [☆]Lakrent SENYÈ a se pou rayi mal,
ansanm ak ògèy, awogans, ak yon bouch pevès.

[☆] **8:2** Pwov 9:3-14 [☆] **8:3** Job 29:7 [☆] **8:5** Pwov 1:22-32 [☆] **8:6** Pwov 23:16 [☆] **8:7** Sòm 37:30 [☆] **8:8** Det 32:5 [☆] **8:9** Pwov 3:13 [☆] **8:10** Pwov 3:14-15 [☆] **8:11** Job 28:15-18 [☆] **8:12** Pwov 1:4 [☆] **8:13** Pwov 3:7

- 14 [◊]Konsèy ak bon sajès se pou mwen.
Entèlijans se non mwen. Pouvwa se pa m.
- 15 Akoz mwen, [◊]wa yo vin renye;
e gouvènè yo fè dekrè lajistis.
- 16 Akoz mwen, prens ak nòb yo pran pouvwa;
tout moun ki fè jijman ki bon yo.
- 17 Mwen renmen sila ki renmen m yo.
[◊]Sila ki chache mwen ak dilijans yo va jwenn
mwen.
- 18 [◊]Richès ak lonè avèk m;
richès k ap dire ak ladwati.
- 19 Fwi mwen [◊]pi bon ke lò, menm lò pi.
Rannman mwen pi bon ke pi bèle ajan an.
- 20 Mwen mache nan ladwati,
nan mitan wout lajistis yo,
- 21 Pou m bay a sila ki renmen m, richès;
pou m kab [◊]ranpli kès yo.
- 22 SENYÈ a te posede m [◊]nan kòmansman travay
pa Li;
menm avan zèv ansyen Li yo.
- 23 Depi nan etènite, mwen te etabli,
depi nan kòmansman, [◊]depi nan tan pi ansyen
mond lan.
- 24 Lè potko gen [◊]pwofondè, mwen te fèt,
lè pa t gen sous ki t ap bonbade dlo yo.
- 25 [◊]Avan mòn yo te poze, avan kolin yo,
mwen te fèt;
- 26 pandan li potko fè tè a ak chan yo,

[◊] **8:14** Pwov 1:25 [◊] **8:15** II Kwo 1:10 [◊] **8:17** Pwov 2:4-5
[◊] **8:18** Pwov 3:16 [◊] **8:19** Job 28:15 [◊] **8:21** Pwov 24:4 [◊] **8:22**
 Job 28:26-28 [◊] **8:23** Jn 17:5 [◊] **8:24** Jen 1:2 [◊] **8:25** Job 15:7

ni premye gress pousyè mond lan.
 27 Lè Li te etabli syèl yo, mwen te la,
 lè [☆]Li te trase yon sèk won fas a pwofondè a,
 28 lè Li te fè syèl yo anwo vin fèm,
 lè sous nan fon yo te vin etabli,
 29 lè Li te mete lizyè sou lanmè a pou dlo pa t
 vyole lòd Li,
 lè Li te make tras [☆]fondasyon tè a;
 30 Nan tan sa a, mwen te akote Li,
 yon mèt ouvriye; epi, mwen te fè L plezi tout
 lajounen
 e te rejwi devan L tout tan,
 31 Mwen t ap Rejwi nan mond Li a,
 e fè [☆]kè kontan nan fis a lòm yo.

32 "Alò, pou sa, fis yo, [☆]koute mwen;
 paske beni se sila ki kenbe chemen mwen yo.
 33 [☆]Koute lenstriksyon pou ou vin saj e pa neglige
 l.
 34 [☆]Beni se moun ki koute mwen an,
 k ap veye chak jou nan pòtay mwen yo,
 k ap veye kote poto pòt kay mwen an.
 35 Paske sila ki twouve mwen an, jwenn lavi
 e resevwa lonè devan SENYÈ a.
 36 Men sila ki peche kont mwen an, fè pwòp tèt
 li mal;
 tout sila ki rayi mwen yo, [☆]renmen lanmò."

9

¹ Sajès [☆]bati kay li a;

[☆] **8:27** Job 26:10 [☆] **8:29** Job 38:6 [☆] **8:31** Sòm 16:3 [☆] **8:32**
 Pwov 5:7 [☆] **8:33** Pwov 4:1 [☆] **8:34** Pwov 3:13-18 [☆] **8:36**
 Pwov 21:6 [☆] **9:1** Kol 3:9-10

li taye sèt gwo pilye li yo.

² Li te [☆]prepare manje li,

li te mele diven li; anplis, li fin ranje tab li.

³ Li [☆]voye demwazèl li yo deyò,

li rele soti nan anlè wotè pwent vil yo:

⁴ "Pou sila ki ensanse a, kite li antre isit la!"

Pou sila ki [☆]manke bon konprann nan, li di:

⁵ "Vin [☆]manje manje mwen an,

e bwè diven ke m te melanje a.

⁶ Kite foli ou pou ou ka viv;

epi [☆]avanse nan chemen bon konprann nan."

⁷ Sila ki [☆]korije yon mokè resevwa dezonè pou
pwòp tèt li,

e sila ki repwoche yon nonm mechan

va resevwa ofans sou tèt li.

⁸ Pa repwoche yon mokè, sinon li va rayi ou;

[☆]repwoche yon nonm saj e li va renmen ou.

⁹ Bay konsèy a yon nonm saj e li va vin pi saj,
enstwi yon nonm dwat e li va [☆]ogmante kone-
sans li.

¹⁰ [☆]Lakrent SENYÈ a se kòmansman a sajès
e konesans a Sila Ki Sen an se bon konprann.

¹¹ Paske [☆]pa mwen, jou ou yo va miltipliye,
e ane yo ap ogmante sou lavi ou.

¹² Si ou saj, ou saj [☆]pou pwòp tèt ou;
e si ou moke, ou pote sa a pou kont ou.

¹³ Fanm sòt [☆]pale byen fò ak gwo vwa;

[☆] **9:2** Mat 22:4 [☆] **9:3** Sòm 68:11 [☆] **9:4** Pwov 6:32 [☆] **9:5**

Kan 5:1 [☆] **9:6** Éz 11:20 [☆] **9:7** Pwov 23:9 [☆] **9:8** Sòm 141:5

[☆] **9:9** Pwov 1:5 [☆] **9:10** Job 28:28 [☆] **9:11** Pwov 3:16 [☆] **9:12**

Job 22:2 [☆] **9:13** Pwov 7:11

li bét, e li pa konnen anyen.

¹⁴ Li chita devan pòtay lakay li,
sou yon chèz akote [☆]wo plas vil yo.

¹⁵ Li rele sila ki pase yo,
ki ap fè chemen yo dwat yo:

¹⁶ [☆]Sila ki pa konnen anyen an,
kite li antre isit la.

Pou sila ki manke konprann nan, li di:

¹⁷ "Dlo yo vòlè dous
e [☆]pen ki manje an sekrè byen agreyab."

¹⁸ Men mesye a pa konnen ke se la mò yo ye a.
Vizitè li yo la.

Yo nan fon Sejou mò yo.

10

¹ Pwovèb a Salomon yo.

Yon fis ki saj fè papa li kontan,
men yon fis ki plen ak foli
se yon gwo doulè pou manman l.

² [☆]Richès ranmase pa mechanste pa reyisi,
men ladwati delivre soti nan lanmò.

³ SENYÈ a p ap kite moun ladwati yo grangou,
men l ap rejte lanvi mechan an.

⁴ Malere se sila ki travay ak men lach;
men lamen moun dilijan an, anrichi.

⁵ Sila ki fè rekòlt nan gran sezon an a,
se yon fis ki aji ak sajès;
men sila ki dòmi nan lè rekòlt la,
fè gwo wont.

⁶ Benediksyon se sou tèt a moun dwat la;
men [☆]bouch mechan an kache vyolans.

[☆] **9:14** Pwov 9:3 [☆] **9:16** Pwov 9:4 [☆] **9:17** Pwov 20:17 [☆] **10:2**

Sòm 49:7 [☆] **10:6** Pwov 10:11

- 7** Memwa a moun dwat la beni;
men **non** mechan an vin pouri.
- 8** **Saj** nan kè yo va resevwa lòd chèf la;
men yon moun fou ki pale anpil ap pèdi.
- 9** Sila ki mache ak entegrite a, mache an sekirite;
men sila **ki** fè wout kwochi a va vin dekouvri.
- 10** Sila **ki** bat zye a, koze pwoblèm,
e moun fou a ki pale anpil, fè dega.
- 11** **Bouch** a moun dwat se yon fontèn dlo lavi,
men bouch a mechan an kache vyolans.
- 12** Rayisman pwovoke konfli;
men lanmou kouvri tout fot.
- 13** Sou **lèv** a moun ki konn disène, nou twouve
sajès;
men gen baton pou do a sila ki manke konprann
nan.
- 14** Moun saj yo ranmase konesans;
men ak **bouch** moun fou a, destrikson an
toupre.
- 15** Byen a moun rich se yon sitadèl pou li.
Sa ki detwi malere a se mizè.
- 16** **Salè** a moun dwat se lavi;
revni a mechan an se pinisyon.
- 17** Sila ki swiv enstriksyon an, **sou** wout lavi;
men sila ki pa tande repwòch la vin egare nèt.
- 18** Sila **ki** kache rayisman an gen lèv k ap bay
manti;
e sila ki gaye difamasyon an se yon moun fou.
- 19** Lè gen anpil pawòl, transgresyon pa kab evite;

10:7 Sòm 9:5 **10:8** Pwov 9:8 **10:9** Pwov 26:6 **10:10**
Sòm 35:19 **10:11** Sòm 37:30 **10:13** Pwov 10:31 **10:14**
Pwov 10:8-10 **10:15** Pwov 19:7 **10:16** Pwov 11:18-19
10:17 Pwov 6:23 **10:18** Pwov 26:24

men **✳sila** ki frennen lèv li gen sajès.

20 Lang a moun dwat yo se tankou **✳ajan** pi chwazi a;

men kè a mechan an vo piti.

21 **✳Lèv** a moun dwat yo fè anpil moun manje; men moun fou yo mouri akoz mank bon konprann.

22 Benediksyon SENYÈ a fè moun rich; konsa li pa mele ak chagren.

23 Fè mal se tankou fè spò pou moun san konprann nan; e se konsa sajès la ye pou moun entèlijan an.

24 Sa ke mechan an pè a, ap rive sou li;

men **✳sa** ke moun dwat la vle, va vin reyisi.

25 Lè toubiyon an fin pase, mechan an vin disparèt;

men moun dwat la gen yon fondasyon etènèl.

26 Tankou vinèg anba dan ak lafimen nan zye; se konsa **✳parese** a ye pou sila ki voye li yo.

27 **✳Lakrent** SENYÈ a pwolonje lavi; men lane mechan yo va kout.

28 Lespwa a moun dwat la se kè kontan;

men **✳entansyon** mechan an va peri.

29 Chemen Bondye a se yon sitadèl pou moun dwat yo;

men **✳destriksyon** nèt pou tout ouvriye inikite yo.

30 Moun ladwati a p ap janm souke;

men **✳mechan** yo p ap demere nan peyi a.

31 **✳Bouch** a moun dwat la koule ak sajès;

✳ 10:19 Pwov 17:27 **✳ 10:20** Pwov 8:19 **✳ 10:21** Pwov 10:11

✳ 10:24 Sòm 145:19 **✳ 10:26** Pwov 26:6 **✳ 10:27** Pwov 3:2

✳ 10:28 Job 8:13 **✳ 10:29** Pwov 21:15 **✳ 10:30** Pwov 2:22

✳ 10:31 Sòm 37:30

men lang pèvès la vin koupe.

³² Lèv a moun dwat yo fè parèt [☆]sa ki bon;
men bouch a mechan an, sa ki pèvèti.

11

¹ Yon [☆]fo balans se abominasyon a SENYÈ a;
men yon pwa ki jis se plezi Li.

² Lè [☆]ögèy vin monte, dezonè vin swiv;
men avèk moun enb lan, se sajès.

³ Entegrite a moun dwat la va gide yo;
men [☆]koripsyon a sila ki fè konplo a va detwi yo.

⁴ Richès pa gen avantaj nan jou jijman an;
men [☆]ladwati va delivre moun soti nan lanmò.

⁵ Ladwati a sila ki san tò a va fè wout li vin swa;
men mechan an va tonbe akoz pwòp inikite pa
Li.

⁶ Ladwati a moun dwat yo va delivre yo;
men moun trèt yo [☆]va kenbe pa pwòp vorasite
yo.

⁷ Lè yon nonm mechan mouri,
[☆]sa li anvizaje a mouri avè l.

⁸ Moun dwat la va delivre soti nan twoub;
men mechan an va pran plas li.

⁹ Avèk bouch li, moun san Bondye a detwi
vwazén li;
men ak konesans, moun dwat yo va delivre.

¹⁰ Lè sa [☆]ale byen ak moun dwat yo, vil la fè
rejwisans;
e lè mechan yo peri, gen gwo kri lajwa.

[☆] **10:32** Ekl 12:10 [☆] **11:1** Lev 19:35-36 [☆] **11:2** Pwov 16:18

[☆] **11:3** Pwov 19:3 [☆] **11:4** Jen 7:1 [☆] **11:6** Sòm 7:15-16 [☆] **11:7**

Pwov 10:28 [☆] **11:10** Pwov 28:12

- 11** Avèk benediksyon a moun dwat yo, yon vil vin
leve wo;
men avèk bouch a mechan yo, li vin chire nèt.
- 12** Sila ki meprize vwazen li an, manke bon tèt;
men yon nonm ak bon konprann pa pale menm.
- 13** Sila ki mache toupatou tankou rapòte, revele
sekrè yo;
men sila ki dign de konfyans sere yon bagay.
- 14** Kote ki pa gen ***gid**, moun yo tonbe;
men ak anpil konseye, gen viktwa.
- 15** Sila ki se ***garanti** pou yon moun li pa konnen,
va vrèman soufri pou sa a;
men sila ki rayi vin yon garanti va asire.
- 16** Yon ***fanm** ak gras twouve onè;
e mesye san prensip yo twouve richès.
- 17** Yon nonm ki fè ***gras** fè byen pou pwòp tèt li;
men yon nonm mechan fè tèt li mal.
- 18** Mechan an ranmase salè li nan koken;
men sila ki ***simen** ladwati a, va twouve vrè
rekompans lan.
- 19** Sila ki fidèl nan ladwati a va jwenn lavi,
e sila ki pouswiv mal la va jwenn pwòp lanmò
pa li.
- 20** Sila ki pèvès nan kè yo abominab a SENYÈ a;
men sila ki san tò nan chemen yo, se ***plezi Li**.
- 21** Anverite, moun mechan an p ap chape anba
pinisyon;
men desandan a moun dwat yo va delivre.
- 22** Tankou yon bag fèt an lò nan nen a kochon,
se konsa yon bèl fanm ki manke bon sans.

*** 11:14** Pwov 15:22 *** 11:15** Pwov 6:1 *** 11:16** Pwov 31:28-30

*** 11:17** Mat 5:7 *** 11:18** Os 10:12 *** 11:20** I Kwo 29:17

23 Dezi a moun dwat la se sèlman sa ki bon;
men **dezi** a mechan an mennen jijman.

24 Gen yon moun ki separe bay; malgre sa li vin
ogmante plis.

Genyen ki refize bay sa ke li dwe, e sa fè l vin
manke.

25 Sila **ki** bay ak bon kè a va pwospere;
sila ki bay dlo a va jwenn dlo kont pou tèt li.

26 Sila ki refize bay manje sereyal la, **va** modi pa
pèp la;

men benediksyon va tonbe sou sila ki vann li an.

27 Sila ki chache sa ki bon an, chache favè
Bondye;

men **sila** ki chache mal la,
se mal la k ap vin jwenn li.

28 Sila ki **mete** konfyans nan richès li va vin
tonbe;

men moun dwat la va grandi tankou fèy vèt sou
pyebwa.

29 Sila ki mennen twoub lakay li va eritye van;
e san konprann nan va vin sèvitè a sila ki gen kè
saj la.

30 Fwi ladwati a se yon pyebwa lavi,
e **sila** ki saj va sove nanm yo.

31 Si **moun** dwat yo twouve rekompans yo sou
latè,

konbyen anplis pou mechan an avèk pechè a!

11:23 Pwov 10:28 **11:25** Pwov 3:9-10 **11:26** Pwov 24:24

11:27 Est 7:10 **11:28** Sòm 49:6 **11:30** Pwov 14:25

11:31 II Sam 22:21-25

12

- ¹ Nenpòt moun ki renmen disiplin, renmen konesans,
men sila ki rayi korije a, se bét.
- ² Yon [☆]bon moun va jwenn favè SENYÈ a;
men Bondye va kondane sila ki fè manèv mechanste a.
- ³ Yon nomm p ap etabli ak mal la;
men rasin [☆]moun dwat la p ap sòti menm.
- ⁴ Yon bon madanm se kouwòn a mari li;
men sila ki fè l wont lan se tankou [☆]pouriti nan zo li.
- ⁵ Panse a moun dwat yo jis;
men konsèy a mechan yo se desepsyon.
- ⁶ Pawòl a mechan yo kouche tann pyèj pou vèse san;
men [☆]bouch moun dwat yo va delivre yo.
- ⁷ Mechan yo va boulvèse e vin disparèt;
men kay a moun dwat yo va kanpe.
- ⁸ Yon nomm ap twouve glwa selon entèlijans li;
men sila ak panse pèvès la va meprize.
- ⁹ Meyè se sila ki enkoni a, men gen sèvitè,
pase sila ki onore pwòp tèt li e manke pen an.
- ¹⁰ Yon nomm ladwati gen respè pou lavi a bét li;
men konpasyon a mechan an se mechanste.
- ¹¹ Sila [☆]ki raboure tè li a va gen anpil pen;
men sila ki swiv bagay san valè yo manke bon konprann.
- ¹² Moun mechan an vle pran piyaj a mechan yo;
men rasin ladwati yo [☆]va donnен fwi li.

[☆] **12:2** Pwov 3:4 [☆] **12:3** Pwov 10:25 [☆] **12:4** Pwov 14:30

[☆] **12:6** Pwov 14:3 [☆] **12:11** Pwov 28:19 [☆] **12:12** Pwov 11:30

- 13** Yon moun mechan pyeje pa transgresyon lèv li;
 men moun dwat la va evite pwoblèm.
- 14** Yon nonm ya satisfè avèk sa ki bon kon fwi a pawòl li,
 e zèv lamen a yon nonm va retounen kote li.
- 15** Chemen a yon moun fou bon nan zye li;
 men yon nonm saj koute konsèy.
- 16** Lè yon moun fou vekse, ou konnen sa vit;
 men sila ki saj la evite wont.
- 17** Sila ki pale verite a pale sa ki dwat;
 men yon fo temwen twonpe.
- 18** Genyen yon moun ki pale san pridans
 tankou sila k ap goumen ak nepe yo;
 men lang a saj la pote gerizon.
- 19** Lèv verite yo va etabli pou tout tan;
 men [☆]lang ki bay manti a rete pou yon moman.
- 20** Desespyon se nan kè a sila k ap fè manèv
 mechanste yo;
 men konseye lapè yo gen jwa.
- 21** [☆]Nanpwen mal ki rive moun dwat yo;
 men mechan yo plen ak twoub.
- 22** [☆]Lèv ki manti a abominab a SENYÈ a;
 men sila ki aji nan fidelite, se plezi Li.
- 23** Yon moun [☆]pridan kache sa li konnen;
 men kè moun san konprann pale jis nan foli.
- 24** Men a dilijan yo va kòmande;
 men parese a va [☆]fè kòve.
- 25** Gwo pwoblèm nan kè a yon moun peze li
 desann;

[☆] **12:19** Sòm 52:4-5 [☆] **12:21** Sòm 91:10 [☆] **12:22** Rev 22:15

[☆] **12:23** Pwov 10:14 [☆] **12:24** Jen 49:15

men yon **◊**bon pawòl fè l leve.

26 Moun ladwati a se yon gid a vwazen li;
men chemen a mechan fè yo egare.

27 Yon nonm parese pa menm boukannen bét
lachas li,
men pi presye nan sa yon nonm **◊**posede se
dilijans.

28 **◊**Nan chemen ladwati se lavi;
e nan wout li nanopwen lanmò.

13

1 Yon **◊**fis ki saj aksepte disiplin a papa l,
men yon mokè pa koute repwòch.

2 Fwi pawòl la ki soti nan bouch moun se
rejwisans de sa ki bon;
men volonte moun infidèl se vvolans.

3 Sila ki **◊**kontwole bouch li, konsève lavi li;
sila ki ouvri lèv li byen laj va detwi nèt.

4 Nanm a parese a anvi, e li pa jwenn;
men nanm a moun dilijan an vin gra.

5 Yon nonm dwat **◊**rayi sa ki fo;
men zak mechan yo degoutan e fè gwo wont.

6 Ladwati se **◊**yon pwotèj pou sila ki san fot la;
men mechanste fè pechè a vin souye nèt.

7 Genyen moun ki pretann yo rich, men yo pa
gen anyen;

yon lòt pretann li **◊**malere men li gen gwo richès.

8 Ranson pou lavi a yon nonm rich se richès li;
men malere a pa tandemenas.

9 Limyè a moun dwat la se rejwisans;

◊ 12:25 És 50:4 **◊ 12:27** Pwov 10:4 **◊ 12:28** Det 30:15 **◊ 13:1**
Pwov 10:1 **◊ 13:3** Pwov 18:21 **◊ 13:5** Kol 3:9 **◊ 13:6** Pwov
11:3 **◊ 13:7** Luc 12:33

men [☆]lanp a mechan an va etenn.

¹⁰ Ògèy pa pote anyen sof ke konfli;
men sajès rete ak sila ki resevwa konsèy yo.

¹¹ Richès ki sòti nan manti koule ale;
men sila ki rasanble ak men li, fè l grandi.

¹² Lespwa jennen fè kè a malad;
men deziacheve a se yon pyebwa lavi.

¹³ Sila ki [☆]meprize lenstriksyon va peye fwe a;
men sila ki respekte lòd yo va resevwa rekonsans
pans li.

¹⁴ Lenstriksyon a saj yo se yon [☆]fontèn dlo lavi
pou detounen pèlen lanmò a.

¹⁵ [☆]Bon konprann pwodwi favè;
men chemen moun ki pa fidèl la di.

¹⁶ Tout moun ki [☆]pridan aji ak konesans;
men yon moun san konprann parèt ak foli li.

¹⁷ Yon mesaje mechan tonbe nan advèsite;
men sila ki pote pawòl ak bòn fwa a, pote gerizon

¹⁸ Mizè ak wont se pou sila ki [☆]manke disiplin
nan;

men sila ki konsidere repwòch la va onore.

¹⁹ Yon dezi ki realize se dous a nanm nan,
men moun bèt pa vle kite mechanste.

²⁰ [☆]Sila ki mache ak moun saj va vin saj;
men bon zanmi a moun ensanse a va soufri.

²¹ Se malè ki kouri dèyè pechè yo;
men moun dwat yo va pwospere.

²² Yon bon moun va [☆]lese eritaj pou pitit pitit li;
men richès a pechè yo konsève pou moun dwat
yo.

[☆] **13:9** Job 18:5 [☆] **13:13** Nonb 15:31 [☆] **13:14** Sòm 10:11

[☆] **13:15** Sòm 111:10 [☆] **13:16** Pwov 12:23 [☆] **13:18** Pwov 15:5-32

[☆] **13:20** Pwov 2:20 [☆] **13:22** Esd 9:12

²³ Gen [☆]anpil manje nan tè malere a;
men li fin bale nèt akoz enjistis.

²⁴ Sila ki ralanti baton li, rayi fis li;
men sila ki renmen l va ba li [☆]disiplin ak dilijans.

²⁵ Moun dwat la gen kont pou satisfè dezi li;
men vant [☆]mechan an toujou gen bezwen.

14

¹ [☆]Fanm saj la bati kay li,
men fanm ensanse a demoli li ak pwòp men li.

² Sila ki mache nan ladwati a gen lakrent SENYÈ
a;
men sila ki fè chemen [☆]kwochi a meprize li.

³ Nan bouch a moun sòt la, se yon baton pou do
li;

men [☆]lèv a saj yo va pwoteje yo.

⁴ Kote nanopwen bèf, manjwa a pwòp;
men se fòs a bèf la ki fè richès.

⁵ Yon [☆]temwen fidèl p ap bay manti;
men yon fo temwen pale manti.

⁶ Yon mokè chache sajès, e li pa jwenn anyen;
men konesans fasil pou sila ki gen bon konprann
nan.

⁷ Kite [☆]prezans a yon moun ensanse,
sinon ou p ap rekonèt pawòl a saj yo.

⁸ Sajès a moun rezonab la se pou l konprann
chemen li;

men [☆]betiz a moun ensanse a se desepsyon.

⁹ Moun ensanse kontwole peche kon jwèt;
men [☆]pami moun dwat yo, gen bòn volonté.

[☆] **13:23** Pwov 12:11 [☆] **13:24** Det 8:5 [☆] **13:25** Pwov 13:18

[☆] **14:1** Rt 4:11 [☆] **14:2** Pwov 2:15 [☆] **14:3** Pwov 12:6 [☆] **14:5**

Rev 1:5 [☆] **14:7** Pwov 23:9 [☆] **14:8** I Kor 3:19 [☆] **14:9** Pwov
3:34

- 10** Kè a konnen pwòp [☆]amètim ak bonè li;
men ak lòt, sa p ap pataje.
- 11** [☆]Lakay mechan yo va detwi;
men tant a moun dwat la va fleri.
- 12** Gen yon chemen ki sanble bon pou lòm;
men [☆]fen li se chemen lanmò an.
- 13** Menm lè bouch ri, kè a ka gen doulè,
e [☆]lajwa kon fini nan tristès.
- 14** Kè a ki pa fidèl va [☆]jwen rekompans pou pwòp
chemen li;
men yon bon moun va rekompense pou sa li fè a.
- 15** Moun san konprann kwè nan tout bagay;
men yon nonm k ap refleshi veye pa li yo.
- 16** Yon nonm saj fè atansyon pou l [☆]vire kite mal;
men yon moun fou plen ògèy; li pa pè anyen.
- 17** Yon nonm kolerik aji nan foli,
e yon nonm kokèn va rayi pa lòt yo.
- 18** Moun san konprann yo gen foli kon eritaj;
men moun rezonab lan kouwone ak konesans.
- 19** [☆]Mal la va bese devan sa ki bon an;
e mechan an devan pòtay a moun dwat la.
- 20** [☆]Malere a vin rayi menm pa vwazen li;
men moun gwo kòb gen anpil zanmi.
- 21** Sila ki meprize vwazen li fè peche;
men [☆]sila ki fè gras a malere a, beni.
- 22** Èske sila ki [☆]fòmante mechanste a, pa egare?
Men ladousè avèk verite se pou sa yo ki fè sa ki
bon.
- 23** Nan tout travay gen pwof;

[☆] **14:10** I Sam 1:10 [☆] **14:11** Job 8:15 [☆] **14:12** Wo 6:21
[☆] **14:13** Ekl 2:1-2 [☆] **14:14** Pwov 1:31 [☆] **14:16** Job 28:28
[☆] **14:19** I Sam 2:36 [☆] **14:20** Pwov 19:7 [☆] **14:21** Sòm 41:1
[☆] **14:22** Sòm 36:4

men pale anpil mennen nan povrete.

²⁴ [◊]Kouwòn saj yo se richès yo;

men betiz moun ensanse se foli yo.

²⁵ Yon vrè temwen sove lavi a moun;

men sila ki [◊]pale manti pase moun nan betiz.

²⁶ Nan [◊]lakrent SENYÈ a, gen gwo konfyans;

e pitit li yo va jwenn sekou.

²⁷ Lakrent SENYÈ a se yon fontèn dlo lavi,

pou moun ka evite pèlen lanmò yo.

²⁸ Nan fòs kantite a pèp yo se glwa a yon wa,

men afè prens ki manke moun gate nèt.

²⁹ Sila ki [◊]lan nan kòlè a, gen gwo konprann;

men sila ki fè fache vit, leve foli byen wo.

³⁰ Yon kè trankil se lavi pou kò a;

men pasyon fè tout zo yo [◊]pouri.

³¹ Sila ki oprime malere a ap vekse Kreyatè li;

men sila ki gen bonte anvè pòv la, onore L.

³² Mechan an jete anba pa malfezans li;

men moun ladwati a gen sekou lè l mouri.

³³ Sajès se nan kè a sila ki gen bon konprann nan;

menm moun ensanse yo, nan kè, yo konnen.

³⁴ Ladwati leve yon nasyon;

men peche se yon gwo wont pou yon pèp.

³⁵ Favè a wa a se anvè [◊]sèvitè ki aji ak sajès;

men kòlè li se anvè sila ki fè gwo wont.

15

¹ Yon repons ki dous kalme kòlè;

men yon [◊]mo sevè pwovoke gwo fache.

[◊] **14:24** Pwov 10:22 [◊] **14:25** Pwov 14:5 [◊] **14:26** Pwov 18:10

[◊] **14:29** Pwov 16:32 [◊] **14:30** Pwov 12:4 [◊] **14:35** Mat 24:45-47

[◊] **15:1** I Sam 25:10-13

² *Lang a saj la gen pou mèt, konnesans;
men bouch a sila ki manke konprann nan eksprime foli.

³ Zye a SENYÈ a tout kote;
L ap veye sa ki bon ak sa ki mal.

⁴ Yon lang ki kalme se yon pyebwa lavi;
men si l gen desepsyon, l ap kraze lespri.

⁵ Yon moun ensanse refize disiplin a papa l;
men sila ki aksepte repwòch gen sajès.

⁶ Gran richès twouve nan kay a moun dwat yo;
men gwo twoub se salè a mechan an.

⁷ Lèv a moun saj yo gaye konesans;
men se pa konsa ak kè moun ensansib yo.

⁸ Sakrifis a mechan an abominab a SENYÈ a;
men *lapriyè moun dwat yo se gwo plezi Li.

⁹ Chemen mechan an abominab a SENYÈ a;
men Li renmen sila ki *chache ladwati a.

¹⁰ Pinisyon byen di ap tann sila ki abandone
chemen an;

sila ki rayi korije a va mouri.

¹¹ Sejou mò yo ak labim nan parèt devan zye
SENYÈ a;

konbyen, anplis, pou *kè a lòm!

¹² *Sila ki moke a pa renmen sila ki fè l repwòch
la;

li pa janm ale kote moun saj.

¹³ Kè ki gen lajwa fè figi moun rejwi;
men lè kè a tris, *lespri a vin brize.

¹⁴ *Lespri a moun entèlijan an chache konesans;

* 15:2 Pwov 15:7 * 15:8 Pwov 15:29 * 15:9 I Tim 6:11

* 15:11 I Sam 16:7 * 15:12 Pwov 13:1 * 15:13 Pwov 17:22

* 15:14 Pwov 18:15

men bouch a moun sòt la, manje foli.

¹⁵ Tout jou aflije yo move;

men yon kè kontan se yon fèt ki pa janm sispann.

¹⁶ Pi bon se piti ak lakrent SENYÈ a,

pase gwo richès ak gwo twoub ladann.

¹⁷ Pi bon se yon plato legim avèk lanmou,

pase yon bèf gra ak rayisman.

¹⁸ Yon nomm ki kolerik pwovoke konfli;

men sila ki lan nan kòlè a kalme yon kont.

¹⁹ Wout a parese a se tankou yon ran pikan;

men pa a moun dwat la se yon gran chemen.

²⁰ Yon [☆]fis ki saj fè papa l kontan;

men yon gason ensanse meprize manman l.

²¹ Foli se gwo plezi pou sila ki manke bon
konprann nan;

men yon nomm ak bon konprann [☆]mache dwat.

²² San konsèy, plan yo vin jennen;

men ak anpil konseyè, yo vin reyisi.

²³ Yon nomm jwenn kè kontan nan yon repons ki
jis,

e a la bèl yon mo livre nan pwòp lè li bèl!

²⁴ Wout lavi a mennen moun saj la anwo,

pou l kab evite Sejou mò k ap tann li anba a.

²⁵ SENYÈ a va demoli kay moun ògeye a;

men L ap etabli lizyè vèv la.

²⁶ Plan mechan yo abominab a SENYÈ a;

men pawòl agreyab yo san tach.

²⁷ Sila ki fè pwofi ak movèz fwa a, twoouble pwòp
lakay li;

men sila ki rayi afè anba tab la, va viv.

[☆] **15:20** Pwov 10:1 [☆] **15:21** Pwov 14:8

- 28** Kè a moun dwat la [◊]reflechi anpil pou bay
repons;
men bouch a mechan an fè anpil move bagay vin
parèt.
- 29** SENYÈ a lwen mechan an;
men Li [◊]tande lapriyè a moun dwat yo.
- 30** Zye klè fè kè kontan;
bòn nouvèl kon mete grès sou zo.
- 31** Zòrèy k ap koute repwòch ap viv;
zore ki koute koreksyon ap alèz pamí saj yo.
- 32** Sila ki neglige disiplin meprize pwòp tèt li;
men sila ki [◊]koute repwòch ranmase bon kon-
prann.
- 33** Lakrent SENYÈ a se enstriksyon ki bay sajès;
avan onè, fòk imilite.

16

- 1** [◊]Plan kè a sòti nan lòm;
men repons a lang lan sòti nan SENYÈ a.
- 2** Tout chemen a yon nomm pwòp nan zye pa li;
men SENYÈ a peze sa k nan kè l.
- 3** [◊]Konsakre tout zèv ou yo a SENYÈ a,
e plan ou yo va etabli.
- 4** SENYÈ a te fè tout bagay pou pwòp sèvis li;
menm [◊]mechan yo pou jou jijman an.
- 5** Tout sila ki gen kè ògèy, abominab a SENYÈ a;
anverite, li p ap chape anba pinisyon.
- 6** Pa [◊]lanmou dous avèk verite, inikite lave;
e pa lakrent SENYÈ a moun chape anba mal.

[◊] **15:28** I Pi 3:15 [◊] **15:29** Sòm 145:18-19 [◊] **15:32** Pwov 15:5

[◊] **16:1** Pwov 16:9 [◊] **16:3** Sòm 37:5 [◊] **16:4** Wo 9:22 [◊] **16:6**

⁷ Lè chemen a yon nonm fè SENYÈ a kontan,
✳l ap fè menm lènmi li yo vin anpè avè l.

⁸ Pi bon se piti ak ladwati
pase gwo kòb k ap antre avèk enjistis.

⁹ Panse a lòm fè plan pou wout li;
men ✳SENYÈ a dirije pa li yo.

¹⁰ Se desizyon diven ki nan lèv a wa a;
bouch li pa dwe fè erè nan jijman.

¹¹ Yon balans ki jis apatyen a Bondye;
li veye sou tout pwa nan sak yo.

¹² Se abdominab pou wa yo komèt zak mechan,
paske yon ✳twòn etabli sou ladwati.

¹³ Lèv ki dwat se plezi a wa yo;
e sila ki pale dwat, vin renmen.

¹⁴ Kòlè a yon wa se tankou mesaje lanmò;
men yon nonm saj va kalme li.

¹⁵ Nan vizaj a yon wa briye lavi;
e favè li se tankou yon nwaj avèk lapli prentan.

¹⁶ A la bon li pi bon pou resevwa sajès pase lò!
Pito nou jwenn bon konprann pase ajan.

¹⁷ ✳Gran chemen a moun dwat la se pou kite mal;
sila ki veye chemen li an prezève lavi li.

¹⁸ Ògèy ale devan destriksyon
e yon lespri ògèy devan moun kap tonbe.

¹⁹ Li pi bon pou rete ✳enb nan lespri avèk sila ki
ba yo,

pase divize piyaj ak moun ògeye yo.

²⁰ Sila ki bay atansyon a pawòl la va jwenn sa ki
bon;

beni se sila ki mete konfyans li nan SENYÈ a.

✳ **16:7** Jen 33:4 ✳ **16:9** Sòm 37:23

✳ **16:12** Pwov 25:5

✳ **16:17** És 35:8 ✳ **16:19** Pwov 3:34

- 21 [◊]Moun saj nan kè va rekonèt kon moun bon konprann;
e dousè nan pale va ogmante kapasite konvenk moun.
- 22 Bon konprann se yon fontèn dlo lavi pou sila ki genyen l;
men pou discipline moun ensanse yo se foli.
- 23 [◊]Kè moun saj la enstwi bouch li;
li ogmante pouvwa l pou konvenk moun ak lèv li.
- 24 [◊]Pawòl agreyab se yon nich gato siwo myèl;
dous pou nanm nan, ak gerizon pou zo.
- 25 [◊]Gen wout ki parèt bon a yon nonm;
men fen li se lammò.
- 26 Apeti a yon ouvriye fè byen pou li;
paske se grangou ki ankouraje l.
- 27 Yon [◊]sanzave fòmante mechanste;
pawòl li yo brile tankou dife wouj.
- 28 Yon nonm pèvès gaye konfli,
e yon nonm k ap bay kout lang ap separe bon zanmi yo.
- 29 Yon nonm vyolan [◊]ap tante vwazen li
pou l mennen li nan move chemen.
- 30 Sila kap bay je dou, fè l pou l kab mennen bagay pèvès;
sila ki fèmen sere lèv li, fè mal la rive.
- 31 Yon [◊]tèt blanch se yon kouwòn laglwa;
li jwenn nan chemen ladwati a.
- 32 Sila ki lan nan kòlè a pi bon pase pwisan yo;

[◊] 16:21 Os 14:9 [◊] 16:23 Sòm 37:30 [◊] 16:24 Sòm 19:10

[◊] 16:25 Pwov 12:15 [◊] 16:27 Pwov 6:12-18 [◊] 16:29 Pwov 1:10 [◊] 16:31 Pwov 20:29

e sila ki gouvène lespri li a pi bon pase sila kap kaptire yon gran vil.

³³ Tiraj osò fèt nan fon wòb;
men tout desizyon ki sòti, sòti nan SENYÈ a.

17

¹ Pi bon se yon mòso pen sèch ak lapè pase yon kay ak gwo manje nan konfli.

² Yon sèvitè ki aji avèk sajès va renye sou yon fis ki aji ak wont; li va pataje eritaj la pamí frè yo.

³ Po rafine se pou ajan, e founo se pou lò; men ⁵SENYÈ a ap sonde tout kè.

⁴ Yon malfektè koute lèv mechan yo; yon mantè prete atansyon a yon lang kap detwi.

⁵ Sila ki moke ⁵malere a moke Kreyatè li; sila ki rejwi nan malè a, p ap soti san pinisyon.

⁶ Pitit a pitit se kouwòn a grammoun, e ⁵glwa a fis yo se papa yo.

⁷ Bèl diskou pa byen koresponn ak yon moun ki ensanse,

bokou mwens ⁵lèv kap manti sou yon prens.

⁸ Vèse kòb anba tab se tankou wanga pou mèt li; nenpòt kote li vire, li byen reyisi.

⁹ Sila ki ⁵kouvri yon transgresyon, chache lan-mou; men sila ki repete yon koze, separe bon zanmi yo.

¹⁰ Yon repwòch antre pi fon nan moun bon konprann nan
pase anpil kou sou yon moun ensanse.

⁵ 17:3 I Kwo 29:17 ⁵ 17:5 Pwov 14:31 ⁵ 17:6 Egz 20:12

⁵ 17:7 Sòm 31:18 ⁵ 17:9 Pwov 10:12

- 11** Yon nomm rebèl se mal l ap chache;
konsa, yon mesaje byen sovaj va voye kont li.
- 12** Pito yon nomm rankontre yon [☆] lous fewòs ki
separe de pitit li,
pase yon moun ensanse nan mitan foli li.
- 13** Pou sila ki [☆]remèt mal pou byen an,
mal la p ap janm kite lakay li.
- 14** Kòmansman a konfli se tankou pete gwo baryè
dlo;
konsa, [☆]kite kont la avan l kòmanse.
- 15** Sila ki [☆]bay rezon a mechan an, ni sila ki
kondane moun dwat la;
tou de abominab a SENYÈ a.
- 16** Poukisa gen kòb nan men moun ensanse a
pou l [☆]achte sajès, konsi, li pa konprann anyen?
- 17** Yon [☆]zanmi renmen tout tan;
yon frè fèt pou move tan.
- 18** Yon nomm ki manke konprann [☆]sèvi garanti,
e devni responsab nan prezans a vwazen li.
- 19** Sila ki renmen vyole lalwa a renmen konfli;
sila ki [☆]awogan an, chache gwo dega.
- 20** Sila ki gen panse kwochi a, [☆]pa jwenn anyen
ki bon,
e sila ki pèvès nan pawòl li yo tonbe nan mal.
- 21** Sila ki fè pitit ki san konprann nan, fè l nan
tristès;
e papa a yon moun ensanse pa gen kè kontan.
- 22** Yon kè kontan se bon remèd;
men yon lespri brize [☆]seche tout zo.

[☆] **17:12** II Sam 17:8 [☆] **17:13** Sòm 35:12 [☆] **17:14** Pwov 20:3

[☆] **17:15** Egz 23:7 [☆] **17:16** Pwov 23:23 [☆] **17:17** Rt 1:16

[☆] **17:18** Pwov 6:1 [☆] **17:19** Pwov 16:18 [☆] **17:20** Pwov 24:20

[☆] **17:22** Sòm 22:15

- 23** Yon nonm mechan an resevwa kòb anba tab an sekrè;
pou l **✳tòde** chemen lajistis.
- 24** Sajès se devan fas a sila ki gen bon konprann nan;
men **✳zye** a moun ensanse yo chache jis rive nan tout pwent latè.
- 25** Yon fis ki san konprann se yon tèt chaje a papa l,
ak **✳gwo** chagren a sila ki te pòte li a.
- 26** Anplis, li pa bon pou **✳pini** moun dwat la,
ni pou frape prens yo akoz entegrite yo.
- 27** Sila ki kenbe pawòl li, gen konesans;
e sila ki gen **✳lespri** kalm nan se yon nonm ak bon konprann.
- 28** Menm yon moun ensanse, lè l rete an silans,
konsidere kon saj;
lè l fèmen lèv li, li parèt rezonab.

18

- 1** Sila ki izole pwòp tèt li, chache pwòp enterè l;
bon jijman an pa anyèn devan l.
- 2** Yon moun ensanse pa pran plezi nan bon konprann;
men sèlman **✳nan** devwale pwòp panse li.
- 3** Lè yon nonm mechan vin parèt, mepriz la vini
ansanm avè l;
e avèk dezonè, wont vin parèt.
- 4** Pawòl yo ki sòti nan bouch a yon nonm se yon
✳dlo byen fon;

✳ 17:23 Egz 23:8 **✳ 17:24** Ekl 2:14 **✳ 17:25** Pwov 10:1
✳ 17:26 Pwov 17:5 **✳ 17:27** Pwov 14:29 **✳ 18:2** Pwov 12:23
✳ 18:4 Pwov 20:5

dlo sajès se yon dlo fre k ap koule tout tan.

⁵ Panche vè youn moun mechan an pa bon,
ni pou fè jijman ki rache jistis nan men moun
dwat yo.

⁶ Lèv a yon moun ensanse mennen konfli;
bouch li ap mande kou.

⁷ Bouch a [✳]moun san konprann nan se dega li;
e lèv li se pèlen pou nam li.

⁸ Pawòl a sila ki chichote pawòl nan zòrèy moun
nan
se tankou bonbon ki gen gou dous;
se jis nan fon kò a yo desann.

⁹ Anplis, sila ki parese nan travay li a
se [✳]frè a sila ki detwi.

¹⁰ [✳]Non SENYÈ a se yon sitadèl byen fò;
moun ladwati a kouri ladann pou jwenn sekou.

¹¹ Pou yon nonm [✳]rich, byen li se yon vil ki fò;
kon yon miray byen wo nan panse li.

¹² [✳]Avan destriksyon, kè yon nonm plen ògèy;
men imilite ale devan onè.

¹³ Sila ki [✳]bay repons avan li koute a;
plen foli ak wont.

¹⁴ Lespri a yon nonm kapab sipòte maladi;
men nan ka lespri brize a, se kilès ki kab sipòte
li?

¹⁵ [✳]Panse a sila ki gen bon konprann nan,
ranmase konesans;
anplis, zòrèy a saj la chache konesans.

¹⁶ [✳]Don a yon nonm fè kont espas pou li,
e mennen li devan moun enpòtan.

[✳] **18:7** Sòm 64:8 [✳] **18:9** Pwov 28:24 [✳] **18:10** Egz 3:15

[✳] **18:11** Pwov 10:15 [✳] **18:12** Pwov 11:2 [✳] **18:13** Pwov 20:25

[✳] **18:15** Pwov 15:4 [✳] **18:16** Jen 32:20

17 Premye moun pou plede ka li a, sanble gen rezon;
jiskaske yon lòt moun vin egzamine l.

18 [◊]Tiraj osò fè konfli sispan;

lap pran desizyon antre moun pwisan yo.

19 Yon frè ki blese se pi rèd pou konvenk pase
yon vil fòtifye;
konfli ak li se tankou ba fè nan yon sitadèl.

20 Se fwi a bouch moun ki satisfè vant li;
[◊]l ap satisfè ak sa ke lèv li pwodwi.

21 [◊]Lanmò ak lavi nan pouvwa a lang lan;
e sila ki renmen l yo, va manje fwi li.

22 Sila ki jwenn yon [◊]madanm, jwenn yon bon
bagay,
e twouve favè SENYÈ a.

23 [◊]Malere a pale: “Souple, fè m gras”;
men moun rich la reponn byen di.

24 Yon nomm ak anpil zanmi vin kraze nèt;
men gen [◊]yon kalite zanmi ki rete pi pwòch pase
yon frè.

19

1 [◊]Pi bon se yon malere ki mache ak entegrite
pase sila ak bouch konwonpi ki ensanse a.

2 Anplis, li pa bon pou gen gwo kouraj, san
konesans,
ni pou prese rive [◊] fè fo pa.

3 Foli a yon nomm fè chemen l gate;
e kè li anraje kont SENYÈ a.

[◊] **18:18** Pwov 16:33 [◊] **18:20** Pwov 14:14 [◊] **18:21** Pwov 12:13

[◊] **18:22** Jen 2:18 [◊] **18:23** Pwov 19:7 [◊] **18:24** Pwov 17:17

[◊] **19:1** Pwov 28:6 [◊] **19:2** Pwov 21:5

4 ⋆Richès fè zanmi ogmante anpil;
men malere pèdi zanmi li yo.

5 Yon ⋆fo temwen pa prale san pinisyon;
e sila ki fè manti a, p ap chape.

6 ⋆Anpil moun va chache favè a yon moun jenere
ak men ouvri;
tout moun se zanmi a sila ki bay kado.

7 Tout frè a malere yo a rayi li;
konbyen, anplis, pou zanmi l kouri kite l.

8 ⋆L ale jwenn yo ak pawòl plede, men yo fin ale.

8 Sila ki twouve sajès renmen pwòp nanm li.
Sila ki kenbe ak bon konprann nan va ⋆ jwenn
sa ki bon.

9 Yon ⋆fo temwen pa prale san pinisyon;
epi sila ki bay manti a, va peri.

10 Lavi alèz pa fèt pou moun ensanse;
bokou mwens pou yon ⋆esklav ta gen otorite sou
prens yo.

11 Yon nonm ak bon konprann lan nan kòlè;
se glwa li ⋆pou blyie yon transgresyon.

12 ⋆Kòlè a wa a se tankou yon lyon k ap rele fò;
men favè li se tankou lawouze sou zèb vèt.

13 Se yon fis plen foli k ap detwi papa l,
e yon madanm k ap ⋆diskite a
se tankou dlo kap degoute san rete.

14 Kay ak byen se ⋆eritaj ki sòti nan papa;
men yon fanm pridan sòti nan SENYÈ a.

15 ⋆Parès va voye yon pwofon somèy sou moun,

⋆ **19:4** Pwov 14:20 ⋆ **19:5** Egz 23:1 ⋆ **19:6** Pwov 29:26

⋆ **19:7** Pwov 18:23 ⋆ **19:8** Pwov 16:20 ⋆ **19:9** Pwov 19:5

⋆ **19:10** Pwov 30:22 ⋆ **19:11** Mat 5:44 ⋆ **19:12** Pwov 16:14

⋆ **19:13** Pwov 21:9-19 ⋆ **19:14** II Kwo 12:14 ⋆ **19:15** Pwov
6:9-10

e yon nomm ki pa travay, va soufri grangou.

¹⁶ Sila ki [☆]kenbe kòmandman an kenbe nanm li,
men sila ki enpridan nan kondwit va mouri.

¹⁷ Yon moun ki [☆]fè gras a yon malere prete a
SENYÈ a,

e Li va bay li rekompans pou bon zèv li a.

¹⁸ [☆]Bay fis ou a disiplin pandan gen espwa;
pa chache lanmò li.

¹⁹ Yon nomm ak gwo kòlè va pote pinisyon li;
paske si ou pwoteje moun nan ou va oblige fè l
ankò.

²⁰ Koute konsèy e aksepte disiplin pou ou
kab vin saj pou tout rès vi ou.

²¹ Plan nan kè lòm yo anpil;
men se konsèy SENYÈ a ki kanpe.

²² Sa ki dezirab nan yon nomm se yon kè ki dous.
Pito yon nomm ta malere pase li ta yon mantè.

²³ [☆]Lakrent SENYÈ a dirije a lavi pou fè moun
dòmi

ak kè satisfè, san kontamine ak mal.

²⁴ Parese a fouye men l nan plato a;
men li refize rale l rive nan bouch li.

²⁵ Frape yon mokè pou moun san konprann nan
vin gen lespri;

[☆]repwòch a yon moun bon konprann,
va fè l genyen konesans.

²⁶ Sila [☆]ki atake papa li e chase manman l ale,
se yon fis ki fè wont ak dega patou.

²⁷ Sispenn koute disiplin, fis mwen an
e ou va pèdi chemen konesans.

[☆] **19:16** Pwov 16:16 [☆] **19:17** Det 15:7-8 [☆] **19:18** Pwov 13:24

[☆] **19:23** Pwov 14:27 [☆] **19:25** Pwov 9:8 [☆] **19:26** Pwov 28:24

- 28** Yon temwen ki fè dezòd moke lajistis;
e bouch mechan an **◊gaye** inikite.
29 Gen desizyon jijman pou mokè yo;
ak kou pou do a moun ensanse yo.

20

- 1** Diven se yon mokè, e **◊bwason** fò fè goumen
rive nan tenten;
nenpòt moun ki vin sou pa li, pa saj.
2 Laperèz a wa a se tankou gwo vwa lyon k ap
rele fò;
sila ki fè l fache **◊va** pèdi lavi l.
3 **◊Rete** lwen konfli ak rayisman, e ou va gen
respe;
alò, nenpòt moun ensanse ka fè yon kont.
4 **◊Parese** a pa laboure tè nan sezon otòn;
akoz sa li mande charite pandan rekòlt la, e li p
ap gen anyen.
5 Yon plan nan kè moun se tankou dlo fon;
men yon nonm ak bon konprann rale l fè l sòti.
6 Gen anpil moun ki pwomèt fidelite;
men kibò pou jwenn yon nonm onèt?
7 Yon nonm dwat ki mache nan entegrite l;
◊A la beni fis ki vini apre li yo beni!
8 **◊Yon** wa ki chita sou twòn lajistis
fè tout mal sove ale ak pwòp zye l.
9 **◊Se** kilès ki kapab di: “Mwen te netwaye kè m;
mwen vin pirifye de tout peche m?”
10 **◊Balans** ki pa ojis ak mezi ki pa ojis;

◊ 19:28 Job 15:16 **◊ 20:1** Pwov 3:14 **◊ 20:2** Nonb 16:38
◊ 20:3 Jen 13:7 **◊ 20:4** Pwov 13:4 **◊ 20:7** Sòm 37:26 **◊ 20:8**
 Pwov 20:26 **◊ 20:9** I Wa 8:46 **◊ 20:10** Pwov 11:1

tou de abominab a SENYÈ a.

¹¹ Menm yon ti moun se [◊]rekonné pa zèv li yo; si li aji byen e si kondwit li dwat.

¹² [◊]Zòrèy ki tandé ak zye ki wè;

se SENYÈ a ki te fè tou de.

¹³ [◊]Pa renmen dòmi, sinon ou va vin malere; ouvri zye ou e ou va satisfè ak manje.

¹⁴ "Pa bon, pa bon", di sila k ap achte a; men lè l fè wout li, li pale kè l kontan.

¹⁵ Gen lò ak tout kalite bijou;

men lèv plèn konesans se pi bél bagay.

¹⁶ Lè l sèvi garanti pou yon enkoni, pran manto li;

epi pou fanm andeyò a, fè papye pwose vèbal pou sa li pwomèt la.

¹⁷ [◊]Pen kòn twouve nan bay manti dous;

men pita, bouch la plen gravye.

¹⁸ Fè tout plan ak konsiltasyon;

[◊]fè lagè ak konsèy saj.

¹⁹ Sila ki difame moun devwale sekrè; pou sa a, pa asosye ou ak moun ki mache bouch ouvri.

²⁰ Sila ki [◊]modi papa li oswa manman li an, lanp li va etenn nan tan fènwa.

²¹ Yon eritaj ranmase vit nan kòmansman a, p ap beni nan lafen.

²² [◊]Pa di: "M ap rekópanse mechanste";

tann SENYÈ a, e Li va sove ou.

²³ [◊]Pwa ki pa ojis ak mezi ki pa ojis;

tou de abominab a SENYÈ a.

[◊] **20:11** Mat 7:16 [◊] **20:12** Egz 4:11 [◊] **20:13** Pwov 6:9-10

[◊] **20:17** Pwov 9:17 [◊] **20:18** Pwov 24:6 [◊] **20:20** Egz 21:17

[◊] **20:22** Sòm 27:14 [◊] **20:23** Pwov 11:1

24 [◊]Pa a yon nonm regle pa SENYÈ a;
 konsa, kijan yon nonm kab vin konprann
 chemen li?
 25 Se yon pèlen pou yon nonm ta di avèk
 enpridans:
 "Sa sen!" e [◊]aprè ve yo fèt, pou fè ankèt.
 26 Yon wa ki saj va vannen mechan yo
 e fè [◊]wou moulen pase anwo yo.
 27 Lespri a lòm se lanp SENYÈ a,
 ki chache pati ki pi entim nan li yo.
 28 Fidelite ak [◊]verite prezève wa a,
 e ladwati bay twòn li an soutyen.
 29 Glwa a jèn yo se fòs yo,
 e lonè a granmoun yo se cheve blan yo.
 30 [◊]Kout fwèt ki blese fè disparèt mechanste;
 li frape rive nan pati pi fon yo.

21

1 Kè a wa a se tankou kanal dlo nan men SENYÈ
 a;
 Li [◊]vire l kote Li vle.
 2 Chemen a yon moun bon nan pwòp zye li;
 men SENYÈ a [◊]peze kè yo.
 3 SENYÈ a pito [◊]ladwati ak lajistis
 plis pase sakrifis.
 4 Zye ki leve wo ak kè ki plen ògèy;
[◊]lanp a mechan yo se peche.
 5 Plan a [◊]dilijan an mennen byen si, vè avantaj;

[◊] 20:24 Pwov 16:9	[◊] 20:25 Ekl 5:4-5	[◊] 20:26 És 28:27
[◊] 20:28 Pwov 29:14	[◊] 20:30 Sòm 89:32	[◊] 21:1 Esd 6:22
[◊] 21:2 Pwov 16:2	[◊] 21:3 I Sam 15:22	[◊] 21:4 Pwov 24:20
[◊] 21:5 Pwov 10:4		

men tout moun ki aji san reflechi va, san dout,
vin pòv.

6 Ranmase anpil byen ak lang k ap bay manti
se yon vapè k ap sove ale, k ap kouri dèyè lanmò.

7 Vyolans a mechan yo va trennen yo fè yo pati,
akoz yo [☆]refize aji ak jistis.

8 Chemen a yon moun koupab [☆]kwochi;
men pou sila ki san tach la, kondwit li dwat.

9 Li pi bon pou viv nan ti kwen sou twati a
pase nan yon kay ak yon fanm k ap fè kont tout
tan.

10 Nanm a mechan an vle mal;
vwazén li an pa twouve gras nan zye l.

11 Lè [☆]mokè a vin pini, moun san konprann nan
vin saj;

men lè moun saj la enstwi, li resevwa konesans.

12 Lè sila ki dwat, pran an konsidérasyon kay
mechan an,

[☆]afè mechan an vin detwi nèt.

13 Sila ki [☆]fèmen zòrèy li a kri aflije a,
va vin kriye pou kont li, men li p ap jwenn
[☆]repons.

14 Yon [☆]kado vèse an sekrè kalme fachez,
e yon anba tab ki glise rive, bese gwo kòlè.

15 Aplike lajistik se yon plezi pou moun dwat;
men se yon gwo laperèz pou malfektè inikite yo.

16 Yon nonm egare ki kite chemen bon konprann
nan,

va jwenn repo nan asanble mò yo.

17 Sila ki [☆]renmen plezi, va vin pòv;

[☆] **21:7** Am 5:7 [☆] **21:8** Pwov 2:15 [☆] **21:11** Pwov 19:25

[☆] **21:12** Pwov 14:11 [☆] **21:13** Mat 18:30-34 [☆] **21:13** Jc 2:13

[☆] **21:14** Pwov 18:16 [☆] **21:17** Pwov 23:21

sila ki renmen diven ak lwil, p ap janm rich.

18 Mechan an se yon **☆**ranson pou moun dwat yo;
e sila ki fè trèt la pou sila ki kanpe janm.

19 **☆**Li pi bon pou rete nan dezè
pase viv ak yon fanm k ap agase moun tout tan.

20 Gen bèl trezò ak lwil nan abitasyon a moun saj
la;

men, moun san konprann nan **☆**vale tout.

21 Sila ki **☆**swiv ladwati ak fidelite a
jwenn lavi, ladwati ak lonè.

22 Yon **☆**nonm saj monte sou miray vil pwisan,
e fè tonbe sitadèl la ki te bay yo konfyans.

23 Sila ki **☆**veye bouch li ak lang li
pwoteje nanm li kont gwo twoub.

24 Ògèy, Monte Tèt Wo, Mokè;
men tit a sila ki aji nan ògèy ak ensolans yo.

25 Se **☆**volonte a parese a ki fè l mouri,
paske men li refize travay;

26 Gen moun tout lajounen kap anvi yon bagay,
pandan moun dwat yo **☆** ap vèse bay san rete.

27 Sakrifis a mechan yo abominab;
se konbyen anplis, lè l pote ak movèz fwa.

28 Yon **☆**fo temwen va peri;
men sila ki koute verite a va pale ak letènite.

29 Moun mechan an afiche yon figi brav;
men pou **☆**moun ladwati a, chemen li an sèten.

30 **☆**Nanpwen sajès, ni bon konprann, ni konsèy
kont SENYÈ a.

☆ 21:18 És 43:3 **☆ 21:19** Pwov 21:9 **☆ 21:20** Job 20:15-18

☆ 21:21 Pwov 15:9 **☆ 21:22** II Sam 5:6-9 **☆ 21:23** Pwov 12:13

☆ 21:25 Pwov 13:4 **☆ 21:26** Sòm 37:26 **☆ 21:28** Pwov 19:5-9

☆ 21:29 Sòm 119:5 **☆ 21:30** Jr 9:23

31 Cheval la prepare pou jou batay la;
men **◊**viktwa a se nan men SENYÈ a.

22

- 1** Yon **◊**bon non pi bon pase tout richès;
e favè Bondye, pase ajan ak lò.
- 2** Rich la ak malere a mare ansanm;
se SENYÈ a ki **◊** fè yo tout.
- 3** Sila ki **◊**reflechi, wè mal e kache kò li;
men ensanse yo antre ladann e jwenn pinisyon.
- 4** Rekonpans pou imilite avèk lakrent SENYÈ a
se richès, bon repitasyon, ak lavi.
- 5** **◊**Pikan ak pèlen se nan chemen a pèvès yo;
sila ki veye nanm li, va rete lwen yo.
- 6** **◊**Leve yon timoun nan chemen li ta dwe ale,
e lè li vin gran, li p ap kite li;
menm lè l granmoun, li p ap kite li.
- 7** **◊**Rich yo domine sou pòv yo,
e moun ki prete vin esklav a sila k ap bay prè a.
- 8** Sila ki **◊**simen inikite a va rekòlte vanite;
e baton kòlè li a va detwi.
- 9** Sila ki **◊**bay ak men louvri va beni;
paske li bay manje a malere.
- 10** **◊**Mete moun k ap moke moun yo deyò,
e diskisyon an prale tou;
wi, konfli ak dezonore moun ap sispann.
- 11** Sila ki renmen **◊**kè ki san tach
e ki pale ak gras, va zanmi a wa a.

◊ 21:31 Sòm 3:8 **◊ 22:1** Pwov 10:7 **◊ 22:2** Job 31:15 **◊ 22:3**
Pwov 14:16 **◊ 22:5** Pwov 15:19 **◊ 22:6** Ef 6:4 **◊ 22:7** Pwov
18:23 **◊ 22:8** Job 4:8 **◊ 22:9** Pwov 19:17 **◊ 22:10** Jen 21:9-10
◊ 22:11 Sòm 24:4

¹² Zye a SENYÈ a konsève konesans;
men Li boulvèse pawòl moun malveyan yo.

¹³ [◊]Parese a di: "Gen yon lyon deyò a;
m ap mouri nan lari!"

¹⁴ Bouch a [◊]fanm adiltè a se yon fòs byen fon;
sila ke SENYÈ a modi va tonbe ladann.

¹⁵ Foli mare nan kè a yon timoun;
baton disiplin nan va retire sa mete lwen li.

¹⁶ Sila ki oprime malere a pou ogmante tèt li;
ni sila k ap fè kado a rich yo, va rive nan povrete.

¹⁷ [◊]Apiye zòrèy ou pou tandé pawòl a saj yo;
epi aplike ou a konesans mwen.

¹⁸ Paske sa va [◊]byen agreyab pou ou
si ou kenbe yo anndan ou, pou yo toujou prè sou
lèv ou.

¹⁹ Pou [◊]konfyans ou kapab nan SENYÈ a,
mwen te enstwi ou jodi a, menm ou menm nan.

²⁰ Èske mwen pa t ekri ou trant [◊]bèl bagay,
de konsèy ak konesans yo?

²¹ Pou fè ou [◊]konnen vrè pawòl verite yo,
pou ou kab byen reponn sila ki te voye ou a?

²² Pa vòlè malere a paske li pòv,
ni [◊]kraze aflije nan pòtay la;

²³ paske, SENYÈ a va [◊]plede ka yo
e pran lavi a sila ki vòlè yo.

²⁴ Pa asosye ak yon nonm ki livre a kòlè;

[◊] **22:13** Pwov 26:13 [◊] **22:14** Pwov 21:16 [◊] **22:17** Pwov 5:1

[◊] **22:18** Pwov 2:10 [◊] **22:19** Pwov 3:5 [◊] **22:20** Pwov 8:6

[◊] **22:21** Luc 1:3-4 [◊] **22:22** Za 7:10 [◊] **22:23** I Sam 25:39

- oswa ale ak yon [◊]moun kolerik,
²⁵ sinon, ou va [◊]aprann mès li yo
 e jwenn yon pèlen pou tèt ou.
²⁶ Pa konte pamì sila ki [◊]sèvi kon garanti yo,
 pamì sila ki fè sekirite pou dèt yo.
²⁷ Si ou pa gen mwayen pou ou kab peye,
 poukisa ou ta kite l [◊]rale kabann nan sòti anba
 ou?
²⁸ [◊]Pa deplase ansyen bòn
 ke papa zansèt nou yo te mete a.
²⁹ Èske ou wè yon nonm byen abil nan travay li?
 Li va [◊]kanpe devan wa yo;
 li p ap oblige kanpe devan nenpòt kalite vye
 moun.

23

- ¹ Lè ou chita sou tab ak yon ki gouvènè,
 konsidere byen sa ki devan ou.
² Konsa, mete yon kouto sou gòj ou
 si ou se yon [◊]nonm ak gwo lanvi.
³ Pa dezire bon manje sa yo,
 paske se yon repa desepsyon.
⁴ Pa fatige kò ou pou jwenn richès;
[◊]sispenn reflechi sou sa.
⁵ Depi ou mete zye ou sou li, l ale.
 Paske, anverite, [◊]li gen zèl kon yon èg
 k ap vole vè syèl yo.

[◊] **22:24** Pwov 29:22 [◊] **22:25** I Kor 15:33 [◊] **22:26** Pwov
 17:18 [◊] **22:27** Egz 22:26 [◊] **22:28** Det 19:14 [◊] **22:29** Jen
 41:46 [◊] **23:2** Pwov 23:20 [◊] **23:4** Pwov 3:5-7 [◊] **23:5** Pwov
 27:24

6 Pa manje pen a yon **✳mesye** ki chich,
ni anvi bél bagay li;

7 paske jan li panse nan tèt li a, se konsa li ye.
Li di ou: "Manje e bwè!" Men **✳kè** li pa avè w.

8 Ou va **✳vomi** mòso ke ou te manje a
e gaspiye tout bél pawòl ou yo.

9 **✳Pa** pale nan zòrèy a moun sòt,
paske l ap meprize sajès a pawòl ou yo.

10 Pa deplase ansyen bòn nan,
ni **✳antre** nan chan òfelen yo,

11 Paske **✳Redanmtè** yo a pwisan.
Li va plede ka yo kont ou.

12 Aplike kè ou a disiplin
ak zòrèy ou a pawòl ki pote konesans.

13 **✳Pa** ralanti disiplin sou yon timoun;
malgre ou frape li ak yon baton, li p ap mouri.

14 Ou va frape li ak baton
pou **✳delivre** nanm li de sejou mò yo.

15 Fis mwen an, si kè ou **✳saj**,
pwòp kè m va kontan tou.

16 Wi, jis anndan m va rejwi
lè lèv ou pale **✳sa** ki dwat.

17 **✳Pa** kite kè ou fè lanvi pechè yo,
men viv nan lakrent SENYÈ a tout tan.

✳ 23:6 Det 15:9 **✳ 23:7** Pwov 26:24-25 **✳ 23:8** Pwov 25:16

✳ 23:9 Mat 7:6 **✳ 23:10** Jr 22:3 **✳ 23:11** Job 19:25 **✳ 23:13**

Pwov 13:24 **✳ 23:14** I Kor 5:5 **✳ 23:15** Pwov 23:24 **✳ 23:16**

Pwov 8:6 **✳ 23:17** Sòm 37:1

18 Anverite, gen davni,
 e [☆]espwa ou p ap anile.
 19 Koute, fis mwen an, vin saj
 pou [☆]dirije kè ou nan chemen an.
 20 Pa bwè twòp diven,
 ni fè [☆]voras nan manje vyann;
 21 paske sila ki [☆]bwè twòp la ak moun voras la
 va vin pòv;
 e dòmi nan zye a va fè l abiye ak vye twal chire.
 22 [☆]Koute papa ou ki te fè ou a,
 e pa meprize manman ou lè l vin granmoun.
 23 [☆]Achte verite e pa vann li!
 Ranmase sajès, enstriksyon ak bon konprann.
 24 Papa a sila ki dwat la va rejwi anpil,
 e [☆]sila ki fè yon fis ki saj la va gen kè kontan nan
 li.
 25 Kite [☆]papa ou ak manman ou fè kè kontan;
 kite fanm ki te fè ou a, rejwi.
 26 Ban m kè ou, fis mwen an;
 kite zye ou [☆]fè kè kontan nan chemen mwen yo.
 27 Paske yon pwostitiye se yon fòs byen fon,
 e yon [☆]fanm adiltè se yon ti pwi etwat.
 28 Anverite, li [☆]kache veye tankou vòlè,
 pou l ogmante enfidelite pamì lòm.

 29 Se kilès ki gen [☆]gwo pwoblèm?
 Se kilès ki gen tristès?
 Se kilès ki gen konfli?

[☆] 23:18 Sòm 9:18 [☆] 23:19 Pwov 4:23 [☆] 23:20 Det 21:20
[☆] 23:21 Pwov 21:17 [☆] 23:22 Pwov 1:8 [☆] 23:23 Pwov 4:7
[☆] 23:24 Pwov 10:1 [☆] 23:25 Pwov 27:11 [☆] 23:26 Sòm 1:2
[☆] 23:27 Pwov 5:20 [☆] 23:28 Pwov 6:26 [☆] 23:29 És 5:11-22

Se kilès kap plenyèn?
 Se kilès ki blese san rezon?
 Se kilès ki gen zye wouj?
³⁰ Sila ki [☆]mize sou diven nan,
 sila ki ale goute diven mele an.
³¹ Pa gade diven an lè l wouj,
 lè l fè klè nan tas la,
 lè l [☆]desann byen dous.
³² Nan dènye moman an, li [☆]mòde tankou sèpan;
 li brile tankou bouch koulèv.
³³ Zye ou va wè bagay ki dwòl,
 e panse ou va [☆]twouble anpil.
³⁴ Ou va tankou yon moun ki kouche nan mitan
 lanmè,
 oswa tankou yon moun ki kouche sou ma bati-
 man.
³⁵ "Yo te frape m, men mwen pa t santi anyen!
 Yo te bat mwen, men mwen pa t konnen sa!
 Lè m leve, m ap [☆]chache pou m kab bwè ankò."

24

¹ Pa fè anvi a moun mechan,
 ni dezire [☆]pou avèk yo;
² paske panse yo fòmante [☆]vyolans
 e lèv yo pale inikite.
³ [☆]Avèk sajès, kay la bati
 e avèk bon konprann, li vin etabli.
⁴ Pa konesans, chanm yon moun vin
[☆]ranpli avèk tout bèl kalite richès.

[☆] **23:30** I Sam 25:36 [☆] **23:31** Kan 7:9 [☆] **23:32** Job 20:16

[☆] **23:33** Pwov 2:12 [☆] **23:35** Pwov 26:11 [☆] **24:1** Sòm 1:1

[☆] **24:2** És 30:12 [☆] **24:3** Pwov 9:1 [☆] **24:4** Pwov 8:21

- 5 Yon nonm saj byen fò,
e yon nonm ak konesans ogmante pouvwa li.
- 6 Paske ak konsèy saj ou va fè lagè,
e [☆]ak konseye an abondans, gen viktwa.
- 7 Sajès [☆]twò wo pou moun ensanse a;
li pa ouvri bouch li nan pòtay la.
- 8 Yon moun ki fè plan pou fè mal,
moun va rele li magouyè.
- 9 Fòmante foli se peche,
e mokè a abominab a tout moun.
- 10 Si ou [☆]lach nan jou gran pwoblèm nan, fòs ou
pa fò.
- 11 [☆]Delivre sila k ap mennen vè lanmò a,
ak sila k ap mache tonbe vè labatwa a.
O, kenbe yo!
- 12 Si ou di: "Gade, nou pa t konnen sa";
èske Li pa [☆]konsidere sa, sila ki peze kè?
Epi èske Li pa konnen sa, sila kap kenbe nanm
ou an?
- Èske Li p ap rann a lòm selon zèv li?
- 13 Fis mwen, manje [☆]siwo myèl, paske li bon;
wi, siwo sòti nan nich lan dous pou goute.
- 14 Konnen ke [☆]sajès se konsa pou nanm ou;
si ou twouve li, va gen yon avni, e espwa ou p ap
anile.
- 15 [☆]Pa kouche mete pyèj, o lòm mechan,
kont kote ke moun dwat la rete a.
Pa detwi kote repo li a;
- 16 paske yon [☆]nonm ladwati tonbe sèt fwa e leve
ankò,

[☆] 24:6 Pwov 11:14 [☆] 24:7 Sòm 10:5 [☆] 24:10 Det 20:8

[☆] 24:11 Sòm 82:4 [☆] 24:12 Ekl 5:8 [☆] 24:13 Sòm 19:10 [☆] 24:14

Pwov 2:10 [☆] 24:15 Sòm 10:9-10 [☆] 24:16 Job 5:19

men se nan lè gwo malè ke mechan an tonbe.

¹⁷ [☆]Pa rejwi lè lènmi ou tonbe.

Ni pa kite kè ou kontan lè l tonbe;

¹⁸ Oswa, SENYÈ a va wè l,

vin pa kontan e detounen kòlè Li de li.

¹⁹ [☆]Pa twouble tèt ou pou malveyan yo,
ni fè lanvi pou mechan yo,

²⁰ paske pou yon nonm mechan, [☆]pa gen avni.
Lanp a mechan an va etenn nèt.

²¹ Fis mwen an, [☆]gen lakrent SENYÈ a ak wa a;
pa asosye ak sila ki pa stab yo,

²² paske, [☆]malè yo va leve vit.

Kilès ki konnen destrikson an k ap sòti nan yo
de a.

²³ Sila yo, anplis, se pawòl a sajès:

Fè [☆] patipri nan jijman pa bon.

²⁴ Sila ki di a mechan an: "Ou dwat",

[☆]pèp yo va modi li e nasyon yo va rayi li;

²⁵ men pou [☆]sila ki repwoche mechan yo,
lap wale byen ak yo.

Bon benedikson va tonbe sou yo.

²⁶ Yon repons onèt tankou yon bo sou lèv yo.

²⁷ Prepare tout travay ou a deyò;
byen prepare chan ou.

Apre, alò, bati kay ou.

²⁸ Pa vin yon temwen kont vwazen ou san koz,
e [☆]pa bay manti ak lèv ou.

[☆] **24:17** Job 31:29 [☆] **24:19** Sòm 37:1 [☆] **24:20** Job 15:31

[☆] **24:21** Wo 13:1-7 [☆] **24:22** Pwov 24:16 [☆] **24:23** Pwov 18:5

[☆] **24:24** Pwov 11:26 [☆] **24:25** Pwov 28:23 [☆] **24:28** Lev 6:2-3

29 [◊]Pa di: “Se konsa mwen va fè l paske li te fè
 m konsa;
 mwen va rann a nonm nan selon zèv li yo.”
 30 Mwen te pase nan chan parese a;
 akote chan rezen a nonm ki manke [◊]bon kon-
 prann nan.
 31 Epi gade byen, li te plen ak raje pikan,
 e kouvri ak move zèb,
 [◊]Miray an wòch la te fin kraze nèt.
 32 Lè m te wè, mwen te reflechi sou sa;
 mwen te gade e m te resevwa enstriksyon.
 33 [◊]“Yon ti dòmi, yon ti somèy,
 yon ti pliye men pou repoze,”
 34 Konsa mizè ou va vin parèt sou ou tankou yon
 vòlè;
 ak bezwen tankou yon bandi kon zam.

25

1 Sila yo se [◊]pwovèb yo a Salomon ke mesye
 Ézéchias yo, wa Juda a te dechifre.
 2 Se glwa Bondye pou kache yon bagay;
 men se glwa a [◊]wa yo pou chache konprann yon
 bagay.
 3 Tankou syèl la nan wotè a, ak tè a nan
 pwofondè a,
 se konsa kè a wa a ensondab.
 4 Retire vye kras sou ajan k ap fonn nan, e va sòti
 metal pi pou òfèv la.
 5 Retire [◊]mechan an devan wa a,
 e twòn li an va etabli nan ladwati.
 6 Pa reklame bèl repitasyon nan prezans a wa a,

[◊] 24:29 Pwov 20:22 [◊] 24:30 Pwov 6:22 [◊] 24:31 És 5:5

[◊] 24:33 Pwov 6:10 [◊] 25:1 Pwov 1:1 [◊] 25:2 Esd 6:1 [◊] 25:5

Pwov 20:8

e pa kanpe nan plas a moun pwisan yo;
 7 paske li pi bon pou yo di ou: "Vin monte isit
 la",
 olye pou ou ta oblige desann piba nan prezans a
 prens lan,
 ke zye ou te wè.

8 Pa fè vit lantre nan tribunal [◊]pou diskite ka ou;
 anfen, sa ou va fè lè vwazen ou fè ou desann nèt.
 9 [◊]Diskite pwòp ka pa ou devan vwazen ou,
 e pa devwale sekrè a yon lòt,
 10 oswa sila ki tandé ou a, va fè ou repwòch,
 e move rapò sou ou menm p ap janm disparèt.

11 Tankou pòm an lò ki monte sou ajan,
 se konsa yon [◊]mo byen plase nan moman li.
 12 Tankou yon [◊]zanno an lò ak yon dekorasyon
 an lò fen
 se yon repwòch saj nan zòrèy k ap koute.

13 Tankou fredi lanèj nan lè rekòlt,
 se konsa yon [◊]mesaje fidèl ye a sila ki voye l yo,
 paske li rafrechi nanm a mèt li yo.

14 Tankou [◊]nwaj ak van san lapli,
 se konsa yon nonm ki ogmante don li yo ak
 manti.

15 Ak [◊]pasyans, yon chèf ka vin pès Wade;
 se yon lang dous ki kase zo.

16 Èske ou te [◊]jwenn siwo myèl?
 Manje sèlman kont ou,
 pou ou pa gen twòp pou vomi li.

17 Kite pye ou raman pile lakay vwazen ou,

[◊] 25:8 Pwov 17:14 [◊] 25:9 Mat 18:15 [◊] 25:11 Pwov 15:23

[◊] 25:12 Egz 32:2 [◊] 25:13 Pwov 13:17 [◊] 25:14 Jd 12 [◊] 25:15

Jen 32:4 [◊] 25:16 Jij 14:8

sinon li va fatige avè w, e vin rayi ou.

¹⁸ Tankou gwo baton, nepe, oswa flèch file,
se konsa yon nonm ki pote [☆]fo temwen kont
vwazen li.

¹⁹ Tankou yon move dan ak yon pye ki pa estab,
se konsa konfyans nan yon [☆]nonm enfidèl nan
tan gwo twoub.

²⁰ Tankou yon moun ki retire rad li nan jou fredi,
oswa tankou vinèg sou poud bikabonat,
se konsa sila ki chante chan ak kè twouble yo ye.

²¹ [☆]Si lènmi ou grangou, ba li manje;
epi si li swaf, ba li dlo pou l bwè;

²² paske, ou va anpile chabon tou limen sou tèt
li,

e [☆]SENYÈ a va bay ou rekompans.

²³ Van nò pote lapli

e yon [☆]lang medizan, pote yon move vizaj.

²⁴ Li [☆]pi bon pou viv nan yon kwen twati
pase nan yon kay avèk yon fanm k ap fè kont
tout tan.

²⁵ Tankou dlo frèt pou yon nanm fatige,
se konsa yon [☆]bòn nouvèl ki sòti nan yon peyi
lwen.

²⁶ Tankou yon [☆]sous ki foule anba pye ak yon pwi
kontamine,
se konsa yon nonm dwat ki bay plas a mechan
an.

²⁷ Li pa bon pou bwè anpil siwo myèl,
ni li pa bon pou [☆]chache pwòp glwa pa w.

²⁸ Tankou yon gran vil ki kase antre san miray,

[☆] **25:18** Egz 20:16 [☆] **25:19** Job 6:15 [☆] **25:21** Egz 23:4-5

[☆] **25:22** II Sam 16:12 [☆] **25:23** Sòm 101:5 [☆] **25:24** Pwov 21:9

[☆] **25:25** Pwov 15:30 [☆] **25:26** Éz 32:2 [☆] **25:27** Pwov 27:2

se konsa yon nonm ki [☆]pa kontwole pwòp tèt li.

26

- ¹ Tankou lanèj nan sezon chalè a, tankou lapli nan sezon rekòlt,
se konsa respè [☆]pa merite rive sou yon moun ensanse.
- ² Tankou yon ti zwazo k ap sove ale, tankou yon ti iwondèl nan vòl li,
se konsa yon [☆]madichon san koz p ap poze.
- ³ Yon fwèt se pou chwal la, yon brid pou bourik la,
ak [☆]baton pou do a moun ensanse a.
- ⁴ [☆]Pa reponn yon moun ensanse selon foli li,
oswa ou va vin tankou li.
- ⁵ [☆]Reponn yon moun ensanse selon foli li merite,
pou l pa vin saj nan pwòp zye li.
- ⁶ Li koupe pwòp pye li, e bwè vyolans,
ki voye yon mesaj pa men a moun ensanse a.
- ⁷ Tankou janm ki initil pou moun bwate a,
se konsa yon pwovèb nan bouch a moun ensanse.
- ⁸ Tankou yon moun ki mare wòch anndan fistibal
se konsa sila ki bay respè a moun ensanse a.
- ⁹ Tankou yon pik'an ki tonbe nan men yon moun
k ap bwè gwòg,
se konsa yon pwovèb nan bouch a moun ki ensanse.
- ¹⁰ Tankou moun ak banza k ap blese tout moun,
se konsa sila ki anplwaye moun ensanse a,
ak sila ki anplwaye sila k ap pase pa aza a.

[☆] 25:28 II Kwo 32:5 [☆] 26:1 Pwov 17:7 [☆] 26:2 Nonb 23:8

[☆] 26:3 Pwov 10:13 [☆] 26:4 Pwov 23:9 [☆] 26:5 Mat 16:1-4

11 Tankou [◊]yon chen ki retounen nan vomi li,
 se konsa yon moun ensanse kap repeete foli li.
 12 Èske ou wè yon moun ki saj nan pwòp zye li?
[◊]Gen plis espwa pou moun fou pase li menm.
 13 [◊]Parese a di: "Gen yon lyon nan lari a!
 Yon lyon nan plas la!"
 14 Tankou pòt la vire sou gon li,
 se konsa [◊]parese a sou kabann li.
 15 [◊]Parese a fouye men l nan plato a;
 men l twò fatige pou fè l ankò rive nan bouch li.
 16 Parese a [◊]pi saj nan pwòp zye li
 pase sèt moun ki kab reponn ak bon konprann.
 17 Tankou yon moun ki pran yon chen pa zòrèy,
 se konsa sila k ap pase pa aza a,
 pou l gaye nan goumen ki pa apatyen a li menm
 nan.
 18 Tankou yon moun fou k ap jete [◊]bwa dife, flèch
 ak lanmò,
 19 se konsa nonm ki tronpe vwazen li an pou di:
[◊]"Èske se pa blag mwen t ap fè?"
 20 Akoz mank bwa, dife a etenn;
 lè ti koze sispann, [◊]rayisman vin kalme.
 21 Tankou chabon tou limen anvè sann cho, ak
 bwa anvè dife,
 se konsa yon moun tchenpwèt [◊] chofe pwoblèm
 pou limen konfli.
 22 [◊]Pawòl a moun k ap chichote nan zòrèy moun
 nan,
 vin tankou bèl ti mòso delika.

[◊] 26:11 II Pi 2:22 [◊] 26:12 Pwov 29:20 [◊] 26:13 Pwov 22:13

[◊] 26:14 Pwov 6:9 [◊] 26:15 Pwov 19:24 [◊] 26:16 Pwov 27:11

[◊] 26:18 És 50:11 [◊] 26:19 Ef 5:4 [◊] 26:20 Pwov 22:10

[◊] 26:21 Pwov 15:18 [◊] 26:22 Pwov 18:8

Yo desann rive jis nan pati pi fon kò a.
23 Tankou vesò ki fèt ak tè ki kouvri ak yon kouch
 ajan,
 se konsa lèv ki brile ak yon kè ki mechan.
24 Yon nonm malonèt, [☆]kache sa pou l pa parèt
 sou lèv li;
 men nan kè l, li fè depo desepsyon.
25 Lè l [☆]pale byen dous, pa kwè l;
 paske, gen sèt abdominasyon nan kè l.
26 Malgre rayisman kouvri kò l ak riz,
 mechanste li va [☆]devwale devan asanble a.
27 Sila ki [☆]fouye fòs la va tonbe ladann,
 e sila ki woule wòch la, sou li menm l ap
 retounen.
28 Yon lang ki bay manti, rayi sila li kraze yo,
 e zèv a lang flatè a se dega.

27

1 Pa vin ògeye sou bagay demen,
 paske ou [☆]pa konnen kisa yon jou ka pote.
2 Kite [☆]yon lòt moun ba ou lwanj,
 e pa fè ak pwòp bouch ou.
 Kite l fèt pa yon ou pa konnen,
 e pa de pwòp lèv ou.
3 Yon gwo wòch lou ak sab gen pwa;
 men moun ensanse k ap anmède a
 pi lou pase yo tou de.
4 Fachez rèd fè move.
 Kòlè se yon inondasyon.
 Men se [☆]kilès ki ka kanpe devan jalouzi.

[☆] **26:24** Sòm 41:6 [☆] **26:25** Sòm 28:3 [☆] **26:26** Luc 8:17
[☆] **26:27** Est 7:10 [☆] **27:1** Luc 12:19-20 [☆] **27:2** Pwov 25:27
[☆] **27:4** Pwov 6:34

- 5** Repwòch ki klè pi bon pase lanmou ki kache.
6 Fidèl se blese a yon zanmi;
 men twonpri se **✳**bo a yon ènmi.
7 Moun vant plen rayi siwo myèl;
 men pou sila ki grangou,
 nenpòt bagay anmè vin dous.
8 Tankou yon **✳**zwazo ki egare nich li,
 se konsa yon nonm ki mache lwen kay li.
9 **✳**Lwil ak pafen fè kè kontan;
 se konsa konsèy a yon nonm dous pou zanmi li.
10 Pa abandone pwòp zanmi ou, ni **✳**zanmi a papa
 ou.
 Pa ale lakay frè ou nan jou malè ou.
 Pi bon se yon vwazen toupre pase yon frè ki byen
 lwen.
11 **✳**Sèvi ak sajès, fis mwen,
 e fè kè m kontan pou m kab reponn sila ki
 repwoche mwen an.
12 Yon nonm ki saj wè mal e li kache kò l;
 men sila ki fou a avanse pou peye pri a.
13 Pran vètman li lè l sèvi garanti pou yon enkonî,
 e pou yon fanm adiltè, kenbe mesye a menm kon
 garanti a.
14 Sila ki beni zanmi li ak gwo vwa bonè maten
 an,
 sa va rekònèt kon madichon pou li.
15 **✳**Dlo k ap degoute san rete nan jou gwo lapli
 avèk fanm k ap fè kont san rete sòti menm jan:
16 Sila ki ta anpeche fanm sa a, vle anpeche van,
 oswa sezi lwil ak men dwat li.

- 17** Se fè ki file fè;
se konsa yon nonm file zanmi l.
- 18** Sila ki pran swen pye fig la va manje fwi li,
e sila ki pran swen mèt li a va jwenn lonè.
- 19** Tankou nan dlo, figi reflete figi,
konsa kè a yon nonm reflete lentansyon l.
- 20** [◊]Sejou Lanmò ak labim pa janm satisfè;
ni zye a lòm pa janm satisfè.
- 21** Po fonn nan se pou ajan, e founo se pou lò;
konsa, yon nom rafine pa lwanj ke l resevwa.
- 22** Malgre ou ta [◊]foule yon moun fou ak pilon
jiskaske li fè poud,
tankou sereyal byen kraze a, foli li p ap sòti sou
li.
- 23** [◊]Konnen byen kondisyon a bann ou yo,
e okipe twoupo ou yo;
- 24** paske richès pa la pou tout tan,
ni yon [◊]kouwòn pa rete pandan tout jenerasyon.
- 25** Zèb yo vin disparèt, e sa ki nèf la vin pouse,
e zèb mòn yo [◊]fin ranmase.
- 26** Jenn mouton yo va sèvi kon vètman ou,
e kabrit yo va mennen pri a yon chan.
- 27** Lèt kabrit ap kont pou manje ou,
pou manje tout lakay ou,
ak soutyen pou tout sèvant lakay ou yo.

28

- 1** Mechan yo [◊]sove ale lè pa gen k ap kouri dèyè
yo;

[◊] **27:20** Job 26:6 [◊] **27:22** Pwov 23:35 [◊] **27:23** Jr 31:10
[◊] **27:24** Job 19:9 [◊] **27:25** És 17:5 [◊] **28:1** Lev 26:17-36

men moun dwat yo gen kouraj kon lyon.

² Pa transgresyon a yon pèp, [◊]chèf peyi yo vin anpil;

men lòd se etabi pa yon nonm bon konprann ak konesans.

³ Yon moun pòv ki peze malere

se tankou gwo lapli ki lave tè a san kite anyen.

⁴ Sila ki abandone lalwa a [◊]bay lwanj a moun mechan;

men sila ki kenbe lalwa a va kanpe devan yo.

⁵ Moun mechan yo [◊]pa konprann lajistik;

men sila ki chache SENYÈ yo konprann tout bagay.

⁶ [◊]Pi bon se malere ki mache ak ladwati a pase sila ki kwochi a, menm si l gen anpil richès.

⁷ Sila ki kenbe lalwa a se yon fis ak bon konprann;

men sila ki fè zanmi ak moun [◊]voras fè papa l wont.

⁸ Sila ki agrandi richès li avèk [◊]enterè sou lajan, ranmase li pou sila k ap fè gras a malere a.

⁹ Sila ki vire zòrèy li pou pa koute lalwa a, menm [◊]lapriyè li abominab.

¹⁰ Sila ki egare moun dwat la nan move chemen an

va li menm tonbe nan pwòp fòs li;

men [◊]sila ki san tò a, va gen bon eritaj.

¹¹ Mesye rich la saj nan pwòp zye l;

men malere ki gen bon konprann nan wè l jis li sonde l nèt.

[◊] **28:2** I Wa 16:8-28 [◊] **28:4** Sòm 49:18 [◊] **28:5** Sòm 92:6

[◊] **28:6** Pwov 19:1 [◊] **28:7** Pwov 23:20 [◊] **28:8** Egz 22:25

[◊] **28:9** Sòm 66:18 [◊] **28:10** Mat 6:33

12 Lè moun ladwati a gen viktwa, gen anpil glwa; men **✳lè** mechan yo leve tout moun kache kò yo.

13 Sila ki kache transgresyon li yo, p ap fè pwogrè; men sila ki **✳konfese** yo e kite yo, va jwenn konpasyon.

14 A la beni se sila ki toujou **✳gen** lakrent Bondye a!

Men sila ki fè kè l di, va tonbe nan malè.

15 Tankou lyon k ap rele fò ak lous k ap atake, se konsa yon **✳chèf** mechan ye sou yon pèp malere.

16 Yon **✳gouvènè** ki peze pèp la manke bon konprann;

men sila ki rayi richès ki pa jis, pwolonje jou li yo.

17 Yon nonm ki **✳twouble** ak koupabilite san moun

va yon fijitif jiskaske li mouri.

Pinga pèsòn ba li soutyen.

18 Sila ki mache san tò a va delivre;

men sila ki **✳kwochi** a va tonbe byen vit.

19 **✳Sila** ki laboure tè a va gen anpil manje;

men sila ki swiv vanite va jwenn anpil mizè.

20 Yon nonm **✳fidèl** va gen anpil benediksyon;

men sila ki fè vit pou jwenn richès, p ap chape anba pinisyon.

21 Montre patipri pa bon,

paske yon sèl mòso pen ka fè yon moun transgrese.

✳ 28:12 Pwov 28:28 **✳ 28:13** Sòm 32:5 **✳ 28:14** Pwov 23:17

✳ 28:15 Egz 1:14 **✳ 28:16** Ekl 10:16 **✳ 28:17** Jen 9:6 **✳ 28:18**

Pwov 10:27 **✳ 28:19** Pwov 12:11 **✳ 28:20** Pwov 10:6

22 Yon nomm ak [✳]move zye kouri dèyè richès e li pa konnen kisa k ap rive li.

23 Sila ki bay yon moun repwòch va jwenn plis favè pase sila ki [✳]fè flatè ak lang li an.

24 Sila ki vòlè papa li oswa manman l epi di: "Sa pa yon transgresyon", se [✳]parèy ak yon moun ki detwi.

25 Yon nomm awogan ap [✳]pwovoke konfli; men sila ki mete konfyans nan SENYÈ a va pwospere.

26 Sila ki [✳]mete konfyans nan pwòp kè li a se yon moun fou;

men sila ki maché ak sajès la va delivre.

27 Sila ki [✳]bay a malere a p ap janm manke;

men sila ki fèmen zye l ap jwenn anpil malediksyon.

28 Lè mechan yo leve, pèp la kache kò yo; men lè yo peri moun dwat yo vin plis.

29

1 Yon nomm ki fè tèt di apre anpil repwòch va [✳] vin kraze sibitman san remèd.

2 Lè [✳]moun dwat yo vin ogmante, pèp la rejwi; men lè yon moun mechan gouvène, pèp la jemi.

3 Yon nomm ki [✳]renmen sajès fè papa l kontan; men sila ki pase tan l ak pwostitiye yo gate byen li.

4 [✳]Avèk jistis, wa a fè tout peyi a vin estab;

[✳] **28:22** Pwov 23:6 [✳] **28:23** Pwov 29:5 [✳] **28:24** Pwov 18:9

[✳] **28:25** Pwov 15:18 [✳] **28:26** Pwov 3:5 [✳] **28:27** Pwov 11:24

[✳] **29:1** Pwov 6:15 [✳] **29:2** Est 8:15 [✳] **29:3** Pwov 10:1 [✳] **29:4**

men yon nonm ki aksepte kòb anba tab boulvèse li.

5 Yon nonm ki **◊**flaté vwazen li ap ouvri filè pou pla pye li.

6 Pa transgresyon yon nonm mechan vin **◊**pran nan pyèj nèt; men moun dwat la va chante e rejwi.

7 Moun **◊**ladwati a gen kè pou dwa malere; men mechan an pa menm konprann afè sa a.

8 Mokè yo, fè gwo vil la pran dife; men moun **◊**saj yo kalme kòlè.

9 Lè yon nonm saj gen yon kont ak yon moun san konprann, moun san konprann nan anraje oswa ri, e nanpwen repo.

10 Moun k ap **◊**vèse san rayi inosan an; men moun dwat yo pwoteje lavi li.

11 Moun san konprann toujou fache; men **◊**yon nonm saj kenbe tèt li anba kontwòl.

12 Si **◊**gouvènè a prete atansyon a manti, tout minis li yo va vin mechan.

13 Malere a ak opresè a gen yon bagay ki sanble; se SENYÈ a ki **◊** mete limyè nan zye tou de.

14 Si yon **◊**wa jije pòv yo ak verite, twòn li va etabli jis pou tout tan.

15 **◊**Baton ak repwòch bay sajès; men timoun ki fè sa li pito a mennen wont sou manman l.

◊ 29:5 Sòm 5:9 **◊ 29:6** Pwov 22:5 **◊ 29:7** Job 29:16 **◊ 29:8**

Pwov 16:14 **◊ 29:10** Jen 4:5-8 **◊ 29:11** Pwov 19:11 **◊ 29:12**

I Wa 12:14 **◊ 29:13** Esd 9:8 **◊ 29:14** Sòm 72:4 **◊ 29:15** Pwov 13:24

- 16** Lè mechan yo vin plis, transgresyon yo og-mante;
men **◊moun dwat** yo va wè tonbe yo.
- 17** Korije fis ou e li va ba ou rekonfò;
anplis, li va **◊bay** nanm ou gwo plezi.
- 18** Kote nanopwen **◊vizyon**, pèp la san fren;
men byen kontan se sila ki kenbe lalwa a.
- 19** Pawòl sèl p ap ka enstwi yon esklav;
paske malgre li konprann, li p ap reponn.
- 20** Èske ou wè yon nonm ki **◊pale** vit san reflechi?
Gen plis espwa pou moun fou a pase li menm.
- 21** Sila ki byen swaye esklav li depi li piti a,
nan lafen, twouve yon fis.
- 22** Yon **◊nonm** an kòlè pwovoke konfli
e yon nonm ki plen fachèz fè anpil tò.
- 23** Ogèy a yon nonm va mennen li ba;
men yon **◊lespri** enb va jwenn respè.
- 24** Sila ki fè konplo ak yon volè rayi pwòp lavi li;
li **◊pran** sèman an men li pa pale anyen.
- 25** Lakrent a lòm mennen yon pèlen;
men sila ki **◊mete** konfyans li nan SENYÈ a va
leve wo.
- 26** Gen anpil moun k ap chache favè a sila ki
gouvène a;
men **◊lajistis** pou lòm va sòti nan SENYÈ a.
- 27** Tankou yon nonm **◊enjis** abominab a moun
dwat,
yon nonm ladwati abominab a mechan yo.

◊ 29:16 Sòm 37:34-36 **◊ 29:17** Pwov 10:1 **◊ 29:18** I Sam
3:1 **◊ 29:20** Jc 1:19 **◊ 29:22** Pwov 15:18 **◊ 29:23** Pwov
15:33 **◊ 29:24** Lev 5:1 **◊ 29:25** Sòm 91:1-16 **◊ 29:26** És
49:4 **◊ 29:27** Sòm 6:8

30

¹ Pawòl a Agur, fis a Jaké a, pwofèt la:
 nonm nan pale Ithiel,
 a Ithiel ak Ucal:

² "Anverite, mwen [☆]pi bèt pase tout moun
 e mwen pa gen konprann a yon nonm.

³ Mwen pa t aprann sajès,
 ni mwen pa gen [☆]konesans a Sila Ki Sen an.

⁴ Kilès ki te [☆]monte nan syèl la e te desann?
 Kilès ki te ranmase van nan ponyèt li?
 Kilès ki te vlope dlo nan vètman li?
 Kilès ki te etabli tout pwent tè yo?
 Ki non li e ki non fis Li a?
 Asireman, ou konnen!

⁵ "Tout [☆]pawòl Bondye pase a leprèv;
 Li se yon boukliye pou sila ki kache nan Li yo.

⁶ [☆]Pa ogmante sou pawòl Li yo,
 oswa Li va repwoche ou
 e ou va fè prèv ke se yon mantè ou ye.

⁷ "De bagay m te mande ou yo;
 pa refize m yo avan m mouri:

⁸ Fè desespyon ak manti rete lwen mwen.
 Pa ban m richès ni povrete.
 Nouri mwen ak [☆]manje ki se pòsyon pa m nan,

⁹ pou m pa [☆]vin plen e refize rekonèt Ou
 pou di: 'Se kilès ki SENYÈ a?'
 oswa, pou m ta manke, vin vòlè
 e fè yon gwo wont sou non Bondye mwen an.

[☆] **30:2** Sòm 49:10 [☆] **30:3** Pwov 9:10 [☆] **30:4** Rev 19:12 [☆] **30:5**
 Sòm 12:6 [☆] **30:6** Det 4:2 [☆] **30:8** Job 23:12 [☆] **30:9** Det 8:12

10 “Pa pale mal yon esklav a mèt li,
sinon li va [☆]modi ou, e ou va twouve koupab.

11 Gen yon kalite moun ki [☆]modi papa li
e refize beni manman l.

12 Gen yon kalite ki san tach nan pwòp zye li;
sepandan, yo pokò lave pou sòti salte a.

13 Gen yon kalite—O, jan [☆]zye li leve wo,
e pòpyè zye li leve ak awogans.

14 Gen yon kalite moun ak dan tankou nepe
ak machwè tankou kouto,
ki prêt pou [☆]devore aflije sou fas tè yo,
e fè moun malere yo disparèt pami moun.

15 “Sansi a gen de fi: ‘Ban mwen’ ak ‘Ban m’.

“Gen twa bagay ki pa janm satisfè, menm kat ki
refize di: ‘Se kont’:

16 Sejou Lanmò a, [☆]vant fanm esteril la,
latè a ki pa janm jwenn dlo ase,
ak dife ki pa janm di: ‘Se kont’.

17 “Pou zye moun ki moke yon papa e ki giyonnen
yon manman,

[☆]kòbo nan vale a va vin rache l,
e jenn èg yo va manje li.

18 “Gen twa bagay ki twò bèle pou mwen,
kat ke m pa konprann:

19 [☆]Vòl a yon èg nan syèl la,
pa sèpan an sou wòch,

[☆] **30:10** Ekl 7:21

[☆] **30:11** Egz 21:17

[☆] **30:13** Pwov 6:17

[☆] **30:14** Sòm 14:4

[☆] **30:16** Jen 30:1

[☆] **30:17** Det 28:26

[☆] **30:19** Det 28:49

chemen gwo bato a nan mitan lanmè,
ak manèv a yon jennonm ak yon fi.

20 “Men konsa chemen a [☆]fanm adiltè a:
Li manje, li siye bouch li e li pale klè: ‘Mwen pa
t fè mal’.

21 “Anba twa bagay, latè tranble,
e anba kat, li pa ka kenbe:

22 Anba yon [☆]esklav lè li vin wa,
ak yon moun fou lè l vin satisfè ak manje,
23 anba yon fanm neglige lè l jwenn mari,
ak yon sèvant lè l pran plas mètrès kay la.

24 “Kat bagay ki tou piti sou latè, men yo plen
sajès:

25 [☆]Foumi se pa yon pèp ki fò;
men yo prepare manje yo nan gran sezon.

26 [☆]Chat mawon se pa yon pèp pwisan;
men yo fè kay yo nan wòch.

27 Krikèt volan yo pa gen wa;
men yo parèt [☆]byen alinye.

28 Zandolit ke ou kab kenbe nan men ou;
sepandan, li antre nan palè a wa a.

29 “Gen twa bagay ki mache parèt bèl,
menm kat ki bèl lè yo mache:

30 Lyon ki [☆]pwisan pamì bët yo,
e ki pa fè bak devan okenn bët;

31 Jan kòk mache a,

[☆] **30:20** Pwov 5:6 [☆] **30:22** Pwov 19:10 [☆] **30:25** Pwov 6:5

[☆] **30:26** Lev 11:5 [☆] **30:27** Job 2:7 [☆] **30:30** Jij 14:18

menm ak mal kabrit,
o yon wa lè lame parèt avè l.

32 “Si ou te fè foli nan leve tèt ou byen wo,
oswa si ou te fè konplo pou mal,
✳mete men ou sou bouch ou.

33 Paske lèt k ap laboure vin fè bè,
ak peze nen pote san;
se konsa ✳ laboure kòlè pwodwi konfli.”

31

1 Pawòl a wa Lemuel yo; pwofesi ke manman
li te ansegne li a:

2 “O fis mwen an!
O fis a vant mwen an!
O fis a ve mwen yo!

3 ✳Pa bay fòs ou a fanm,
ni wout ou a sila ki konn detwi wa yo.

4 Se pa pou ✳wa yo, O Lemuel,
se pa pou wa yo bwè diven, ni pou chèf yo ta
bwè diven,

5 Paske y ap bwè epi vin bliye dekrè ki te fèt la,
e ✳tòde dwa a sila ki aflije yo.

6 Bay bwason fò a sila k ap ✳peri a,
ak diven a sila ki gen lavi anmè a.

7 Kite li bwè pou bliye mizè li
e pa sonje pwoblèm li ankò.

8 ✳Ouvri bouch ou pou bèbè a;
pou dwa yo a tout sila ki san sekou.

✳ **30:32** Job 21:5 ✳ **30:33** Pwov 10:12 ✳ **31:3** Pwov 5:9 ✳ **31:4**
Ekl 10:17 ✳ **31:5** Egz 23:6 ✳ **31:6** Job 29:13 ✳ **31:8** Job
29:12-17

9 Ouvri bouch ou, fè jijman ak dwati,
e defann **◊dwa** a aflije yo ak endijan an.”

10 Yon **◊madanm** ki ekselan, se kilès ki ka twouveli?

Paske valè li depase bijou.

11 Kè a mari li mete konfyans nan li
e li p ap manke reyisi.

12 Li fè l sa ki bon e pa sa ki mal
pandan tout jou lavi li.

13 Li chache lèn ak len e travay avèk men l ak kè kontan.

14 Li tankou batò komès;
li mennen manje li soti byen lwen.

15 Anplis, li leve pandan li toujou fènwa pou
◊bay manje a tout lakay li,
ak yon pòsyon pou sèvant li yo.

16 Li konsidere yon chan e achte li.

Ak benefis travay li, li plante yon chan rezen.

17 Li **◊mare** senti l ak gwo fòs
pou fè bra li vin fò.

18 Li santi ke siksè li bon;
lanp li pa janm etenn lannwit.

19 Li lonje men l vè aparèy tise a
e men l kenbe l.

20 Li **◊lonje** men l vè pòv yo
avèk sila ki gen bezwen an.

21 Lakay li pa fè krent pou lanèj,
paske tout lakay **◊abiye** an wouj.

22 Li fè **◊kouvèti** pou tèt li;

◊ 31:9 És 1:17 **◊ 31:10** Rt 3:11 **◊ 31:15** Luc 12:42 **◊ 31:17**

I Wa 18:46 **◊ 31:20** Det 15:11 **◊ 31:21** II Sam 1:24 **◊ 31:22**

Pwov 7:16

tout vètman li se twal fen blan ak mov.
²³ Mari li byen rekonèt [☆]nan pòtay laval yo,
lè l chita pamí ansyen a peyi yo.
²⁴ Li fè [☆]vètman an len pou vann yo,
e founi sentiwon a tout komèsan yo.
²⁵ Fòs ak [☆]respè se abiman li
e li souri a lavni.
²⁶ Li [☆]ouvrri bouch li avèk sajès
e enstriksyon ladousè sou lang li.
²⁷ Li gade byen tout afè lakay li
e li pa manje [☆]pen laparès.
²⁸ Pitit li yo leve e beni li;
mari li tou ba li gwo lwanj pou di l:
²⁹ “Anpil fi te fè byen bon;
men ou pi bon anpil pase yo tout.”
³⁰ Chàm konn twonpe e bèle konn vanite;
men se fanm nan ki [☆]krent SENYÈ a
k ap resevwa lwanj.
³¹ Ba li sa ke men l te pwodwi,
epi kite zèv li yo fè lwanj li nan pòtay yo.

[☆] **31:23** Det 16:18 [☆] **31:24** Jij 14:12 [☆] **31:25** I Tim 2:9-10
[☆] **31:26** Pwov 10:31 [☆] **31:27** Pwov 15:19 [☆] **31:30** Sòm 112:1

Bib Sen An

The Holy Bible in Haitian Creole, 2023 update

copyright © 2017-2023 Ron Smith

Language: Kreyòl Ayisyen (Haitian)

Translation by: Ron Smith

Contributor: Felix Nixon

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source files dated 15 May 2025

10d5899e-31c7-5009-983b-ffc4788d2e5b